

EESTI NSV

OBLASTITE, RAJONIDE, LINNADE, ALEVITE JA KÜLADE

**TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE
VALIMISTE MÄÄRUSTIK**

**EESTI NSV ULEMNÕUKOGU PRESIDIUMI
POOLT KINDLAKS MÄÄRATUD VALIMIS-
DOKUMENTIDE VORMIDEGA JA VAJALIKE
SELETUSTEGA**

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS • TALLINN 1953

A-19544

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NSV
OBLASTITE, RAJONIDE, LINNADE, ALEVITE JA KÜLADE
TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE
VALIMISTE MÄÄRUSTIK

*(Kinnitatud Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
22. detsembri 1952. a. seadlusega)*

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI POOLT
KINDLAKS MÄÄRATUD VALIMISDOKUMENTIDE
VORMIDEGA JA VAJALIKE SELETUSTEGA

«Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade
tööraha saadikute nõukogude valimiste määrustiku» käes-
oleva väljaande Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt
kindlaks määratud valimisdokumentide vormidega ja vajalike
seletustega on trükiks ette valmistanud Eesti NSV Ülemnõu-
kogu Presiidiumi juriidiline osakond.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

I PEATÜKK

VALIMISSÜSTEEM

§ 1. Eesti NSV Konstitutsiooni § 105 alusel teostavad valijad saadikute valimisi oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade tööraha saadikute nõukogudesse üldise, ühetaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajasel hääletamisel.

§ 2. Eesti NSV Konstitutsiooni § 106 alusel on saadikute vallimised üldised: Eesti NSV kõigil kodanikel, kes on saanud 18-aastaseks, sõltumata rassilisest ja rahvuslikust kuuluvusest, soost, usutunnistusest, hariduslikust tsensusest, paiksusest, sotsiaalsest päritolust, varanduslikust seisust ja endisest tegevusest, on õigus osa võtta saadikute valimistest ja olla valitav tööraha saadikute nõukogudesse, välja arvatud nõdrameelsed ja isikud, kes on kohtu poolt süüdi mõistetud ühes valimisõiguste äravõtmisega.

§ 3. Eesti NSV Konstitutsiooni § 107 alusel on saadikute vallimised ühetaolised: igal kodanikul on üks hääl; kõik kodanikud võtavad valimistest osa võrdsetel alustel.

§ 4. Eesti NSV Konstitutsiooni § 108 alusel on naistel mees-
tega võrdne õigus valida ja olla valitav.

§ 5. Eesti NSV Konstitutsiooni § 109 alusel on NSV Liidu rel-
vastatud jõudude ridades teenivail kodanikel kõigi kodanikega
võrdne õigus valida ja olla valitav.

§ 6. Eesti NSV Konstitutsiooni § 110 alusel on saadikute vali-
mised otsesed: valimisi oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja
külade tööraha saadikute nõukogudesse teostavad kodanikud vahe-
tult otsesel valimisel.

§ 7. Eesti NSV Konstitutsiooni § 111 alusel on hääletamine
Eesti NSV tööraha saadikute nõukogude saadikute valimistel
salajane.

§ 8. Eesti NSV Konstitutsiooni § 18 alusel on kõigi teiste liidu-
vabariikide kodanikel Eesti NSV territooriumil õigus valida ja olla
valitav Eesti NSV tööraha saadikute nõukogudesse võrdsetl
Eesti NSV kodanikega.

§ 9. Isikuil, kes elavad Eesti NSV territooriumil, kuid ei ole
NSV Liidu kodanikud, vaid on välisriikide kodakondsuses või välis-
riikide alamad, ei ole õigust osa võtta valimistest ega olla valitav
Eesti NSV tööraha saadikute nõukogudesse.

§ 10. Eesti NSV Konstitutsiooni § 114 alusel toimuvad Eesti NSV töörahva saadikute nõukogude valimised valimisringkondade järgi.

Vastava töörahva saadikute nõukogu igast valimisringkonnast valitakse üks saadik.

§ 11. Eesti NSV töörahva saadikute nõukogude valimised toimuvad riigi kulul.

«Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimiste määrustiku» I peatükis väljenduvad nõukoguliku valimissüsteemi peamised põhimõtted vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni IX peatükile. Järgmistes määrustiku peatükkides sisalduvad reeglid, mis määravad Eesti NSV kohalike töörahva saadikute nõukogude valimiste organiseerimise ja teostamise korra.

Määrustiku paragrahv 8 määrab, et isikud, kes on teiste liiduvabariikide kodanikud ja elavad kas alaliselt või ajutiselt Eesti NSV territooriumil, omavad õiguse valida ja olla valitav Eesti NSV kohalikesse töörahva saadikute nõukogudesse võrdselt Eesti NSV kodanikega.

Määrustiku paragrahv 9 määrab, et isikuil, kes elavad Eesti NSV territooriumil, kuid ei ole NSV Liidu kodanikud, ei ole õigust valida ega olla valitav Eesti NSV töörahva saadikute nõukogudesse. Sellesse kategooriasse kuuluvad nii välisriikide kodanikud või välisriikide alamad kui ka kodakondsuseta isikud, s. o. isikud, kes 19. augusti 1938. a. seadluse «Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu kodakondsuse kohta» alusel ei ole NSV Liidu kodanikud ning ei oma tõendeid oma kuuluvuse kohta välisriigi kodakondsusse.

II PEATÜKK

VALIJATE NIMEKIRJAD

§ 12. Valijate nimekirjadesse võetakse kõik kodanikud, kellel on valimisõigus ja kes elavad (alaliselt või ajutiselt) nimekirjade koostamise momendil antud nõukogu territooriumil ja kes on saanud valimiste päevaks 18-aastaseks.

Valijad kantakse valijate nimekirja nende alalise või ajutise elukoha järgi.

Linnades koostatakse valijate nimekirjad kooskõlas sissekannetega majaraamatutes, maal aga kooskõlas sissekannetega majapidamisraamatutes ja ajutiste elanike nimekirjades.

Isikud, kes valimiste päevaks saavad 18-aastaseks, kantakse valijate nimekirja nende sünniaasta, -kuu ja -päeva äratähendamisega. Kui töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteel ei ole täpseid andmeid selle valija sünnikuu ja -päeva kohta, kes valimiste päevaks saab 18-aastaseks, siis loetakse valija sünnipäevaks vastava aasta

1. jaanuar. Vanemad kui 18-aastased isikud kantakse valijate nimekirja ainult nende sünniaasta äratähendamisega.

§ 13. Ühtki valijat ei või kanda rohkem kui ühte valijate nimekirja.

§ 14. Valijate nimekirjadesse ei kanta isikuid, kellelt kohus on võtnud valimisõigused, kogu kohtuotsuses määratud valimisõigustest ilmajätmise aja jooksul, samuti isikuid, kes seadusega kindlaks määratud korras on tunnistatud nõdrameelseks.

Kohtulikult karistatud või kohtuotsuse põhjal karistust kandvad isikud, kui neilt pole ära võetud valimisõigus ja kui nad ei asu kinnipidamiskohtades, kantakse valijate nimekirja üldistel alustel.

Samuti kantakse valijate nimekirja isikud, kes on eeluurimise all, kuid ei ole vahistatud, kui neilt kohtu poolt pole valimisõigust ära võetud.

Nõdrameelset ei kanta valijate nimekirja või kustutatakse valijate nimekirjast järgmiste dokumentide põhjal:

a) kohtu määrus või otsus, mis põhineb kohtulik-psühhiaatrilise ekspertiisi vastavil aktidel;

b) oblastite või linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede tervishoiuosakondade poolt esitatud nimekirjad isikute kohta, kes viibivad arstimisel vaimuhaiglates või vaimuhaigete kolooniates.

* Kaebused valijate nimekirja mitteandmise või valijate nimekirjast kustutamise kohta lahendatakse käesoleva määrustiku paragrahvides 21—23 ettenähtud korras.

§ 15. Valijate nimekirju koostavad linnades linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed, rajoonilise jaotusega linnades — rajooninõukogude täitevkomiteed, alevites — alevinõukogude täitevkomiteed ja maal külade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed.

Valijate nimekirjade koostamiseks võivad tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed rakendada isikuid nõukogude, ametiühingute ja kommunistlike noorte aktiivist, riigiasutiste ja ühiskondlike organisatsioonide töötajaid, õpetajaid, kõrgemate õppeasutiste üliõpilasi ja tehnikumide õpilasi.

Tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed peavad kindlustama kõigi valijate kandmise valijate nimekirja.

Haiglates, sünnitusmajades, sanatooriumides, invaliidide kodudes ja teistes raviasutistes vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvile 61 moodustatud valimisjaoskondade valijate nimekirjad koostatakse nende tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, kelle territooriumil asuvad need raviasutised.

§ 16. Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes olevate valijate nimekirjad koostatakse komandöri allkirjaga. Kõik teised sõjaväelased

kantakse valijate nimekirjadesse elukoha järgi vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes olevate valijate nimekirjad koostatakse sõjaväeosa või sõjaväekoondise komandöri allkirjaga. Sõjaväelased, kes elavad väljaspool sõjaväeosa või sõjaväekoondist, kantakse valijate nimekirja nende elukoha (alalise või ajutise) järgi vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Sõjaväeosade ja sõjaväekoondiste komandörid võivad kokkuleppel vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedega kanda sõjaväeosade ja sõjaväekoondiste valimisjaoskondade valijate nimekirjadesse vabapalgalisi kaastöölisi ja sõjaväelaste perekonnaliikmeid, kui need elavad sõjaväele eraldatud territooriumil, sõjaväeosade või sõjaväekoondiste juures või väeosade majutamispaikade rajoonides, millised asuvad kaugel eraisikutega asustatud punktidest.

§ 17. Valijate nimekirjad on ühised kõigi töörahva saadikute nõukogude valimisteks ja koostatakse iga valimisjaoskonna kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohaselt, ära näidates tähestikulises järjekorras valija perekonna-, ees- ja isanime, vanuse, elukoha, samuti vastava töörahva saadikute nõukogu valimisringkondade numbrid. Valijate nimekirjadele kirjutavad alla töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees ja sekretär.

Valijate nimekirjade vormikohased plangid (vaata lisa nr. 1) trükitakse ning täidetakse selle rahvuse keeles, milline moodustab elanikkonna enamuse antud valimisjaoskonnas.

Valijate nimekirjad koostatakse iga valimisjaoskonna kohta ja nad on ühised Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, linnarajoonide, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimistel, kuna Eesti NSV kõikide kohalike töörahva saadikute nõukogude valimised toimuvad üheaegselt.

Valijate nimekirja koostamisel märgitakse nimekirja pealkirja ossa valimisjaoskonna number. Edasi kantakse nimekirja pealkirja ossa oblasti, rajooni, linna, alevi ja küla nimetus, samuti ka valitavate nõukogude nimetus.

Edasi märgitakse nimekirja pealkirja ossa oblasti töörahva saadikute nõukogu valimisringkonna number. See valimisringkond on oma territooriumilt suurem valimisjaoskondadest ning seepärast tema number käib antud jaoskonna kõigi valijate kohta.

Külade, alevite ning enamasti ka linnade, rajoonide ja linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude valimisringkonnad on oma suuruselt väiksemad valimisjaoskondadest. Seepärast märgitakse valijate nimekirjadesse nende nõukogude valimisringkondade numbrid iga valija perekonnanime järele lahtrites 7, 8 ja 9.

Seoses sellega, et valimisjaoskondades võetakse vastu valimisedelid mitme valimisringkonna järgi ühe ja sama rajooni, linna,

linnarajooni, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu valimistel, on vajalik juhtida erilist tähelepanu valijate nimekirjades valimisringkondade numbrite õigele märkimisele, kuna vastasel korral võib valija valimiste päeval saada valimisedeli kandidaadi kohta, kes on registreeritud saadikukandidaadiks teises valimisringkonnas.

Lahtrites 10 ja 11 «Märgend valimisedelite väljaandmise kohta» ning lahtris 12 «Märgend «Hääletamisõiguse tõendi» väljaandmise või esitamise kohta» ei tehta mingisuguseid märkusi valijate nimekirja koostamisel.

Lahtris 10 tehakse valimispäeval märgend sõnaga «jah» valijaile valimisedelite kätteandmisel. Lahtris 11 tehakse sama märgend järelevalimiste või valimiste kordumise puhul.

Lahtris 12 tehakse «Hääletamisõiguse tõendi» väljaandmisel märgend «lahkunud», valijate nimekirja sissekandmisel esitatud «Hääletamisõiguse tõendi» põhjal tehakse samasse lahtrisse märgend «esitatud» ja näidatakse tõendi number ja kuupäev.

Valijate nimekirjad koostatakse igas valimisjaoskonnas vähemalt kolmes eksemplaris. Üks eksemplar (algeksemplar) säilitatakse kooskõlas käesoleva määrustiku paragrahviga 19 vastavalt kas töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees, sõjaväeosas või sõjaväekoondises. Teine eksemplar pannakse välja vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvile 18 üldiseks tutvumiseks. Kolmas eksemplar antakse valimispäeva eelpäeval valimiste jaoskonnakomisjonile. Selleks päevaks kontrollivad töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed ja vastavalt sõjaväeosade või sõjaväekoondiste väejuhatused lõplikult valijate nimekirju ja kannavad nendesse kõik vajalikud parandused.

Valijate nimekirjade plangid täidetakse mõlemalt poolt, välja arvatud need eksemplariid, mis pannakse üles üldiseks tutvumiseks ja millel täidetakse ainult üks pool.

Valijate nimekirjad täidetakse loetavalt tindiga või kirjutusmasinaga.

§ 18. 30 päeva enne valimisi paneb töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee valijate nimekirjad välja üldiseks tutvumiseks või kindlustab valijaile võimaluse tutvuda nende nimekirjadega nõukogu või valimisjaoskonna ruumes.

Ruumesse, kus on välja pandud valijate nimekirjad üldiseks tutvumiseks, soovitatakse seada valvekorda kas mõni valimiste jaoskonnakomisjoni liige või töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee töötaja, kes annab nimekirjade kohta selgitust ja õiendusi ning võtab ühtlasi vastu kirjalikke ja suulisi avaldusi ebaõiguste kohta valijate nimekirjades.

§ 19. Valijate nimekirjade algeksemplar säilitatakse vastavalt kas töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees, sõjaväeosas või sõjaväekoondises.

Valijate nimekirjade algeksemplaride säilitamise eest vastutab töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees, sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes aga sõjaväeosa või sõjaväekoondise komandör.

§ 20. Kui valija vahetab oma asukohta ajavahemikul valijate nimekirja avaldamise ja valimiste päeva vahel, annab vastav töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee temale välja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohase «Hääletamisõiguse tõendi» ja märgib valijate nimekirja — «lahkunud»; uues (alalises või ajutises) elukohas kantakse valija valijate nimekirja «Hääletamisõiguse tõendi» ja isikut tõendava dokumendi esitamisel.

«Hääletamisõiguse tõend» (vt. lisa nr. 2) antakse välja töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt täitevkomitee esimehe ja sekretäri allkirjadega valija kirjaliku või suulise avalduse põhjal. Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes antakse «Hääletamisõiguse tõend» sõjaväeosa või sõjaväekoondise komandöri allkirjaga.

«Hääletamisõiguse tõend» antakse valijale ajavahemikul valijate nimekirjade avaldamise ja valimispäeva vahel.

Valijate nimekirja lahtris 12 tehakse «Hääletamisõiguse tõendi» väljaandmisel märgend «lahkunud» ja näidatakse tõendi number ja kuupäev.

Isikud, kes omavad «Hääletamisõiguse tõendi» ja saabusid oma uude elukohta (alalisse või ajutisse) enne valimispäeva, kantakse valijate nimekirja töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt, kusjuures valijate nimekirja lahtrisse 12 tehakse «Hääletamisõiguse tõendi» esitamise kohta märgend «esitatud» ja näidatakse tõendi number ja väljaandmise kuupäev. «Hääletamisõiguse tõend» pannakse valijate nimekirja algeksemplari juurde, mis hoitakse alal töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees. Isikud, kes valimiste päeval ilmuvad valimisjaoskonda «Hääletamisõiguse tõendiga», kantakse valijate nimekirja valimiste jaoskonnakomisjoni poolt (vt. § 91).

Valijad, kes saabuvad oma uude elukohta (alalisse või ajutisse) pärast valijate nimekirja avaldamist ilma «Hääletamisõiguse tõendita», kantakse valijate nimekirja ainult vastava töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega.

§ 21. Avaldused ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas (nimekirjast väljajätmine, nimekirjast kustutamine, perekonna-, ees- ja isanime moonutamine, valimisõigusest ilmajätetud isikute ebaõige võtmine nimekirja) antakse sellele töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele, kes nimekirja avaldas. Täitevkomitee on kohustatud hiljemalt kolme päeva jooksul läbi vaatama iga avalduse ebaõigsuse kohta valijate nimekirjas.

§ 22. Pärast valijate nimekirjas esinenud ebaõigsuse kohta esitatud avalduse läbivaatamist on töörahva saadikute nõukogu

täitevkomitee kohustatud kas tegema vajaliku paranduse valijate nimekirja või andma avaldajale kirjaliku õienduse tema avalduse tagasilükkamise motiivide kohta.

Nii suulised kui kirjalikud avaldused ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas antakse töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele kas otseselt või valimiste jaoskonnakomisjoni kaudu.

Iga kodanik võib anda avalduse ebaõigsuste kohta valijate nimekirjades, mis puudutavad niihästi teda ennast või ka teisi isikuid.

Täitevkomitee peab kõik parandused valijate nimekirja tegema viivitamata pärast vastava otsuse tegemist.

Töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee protokollides vormistatakse ainult otsused valijate nimekirjadesse ebaõige kandmise või valijate nimekirjadest ebaõige kustutamise kohta. Kõik teised parandused (perekonna-, ees- ja isanime moonutamised, ebatäpsused vanuse, elukoha märkimisel) kantakse valijate nimekirjadesse esitatud dokumentide alusel ja neid ei vormistata töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsustega.

§ 23. Kui avaldaja ei nõustu töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega ebaõigsuse kohta valijate nimekirjas, võib ta anda kaebuse rahvakohtusse, kes on kohustatud hiljemalt kolme päeva jooksul avalikult kohtuistungil, kutsunud välja avaldaja ja nõukogu täitevkomitee esindaja, läbi vaatama selle kaebuse ja viivitamata teatama oma otsuse nii avaldajale kui ka töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele. Rahvakohtu otsus on lõplik.

Kui töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee on valijate nimekirjas esineva ebaõigsuse kohta antud avalduse tagasi lükanud, esitatakse kaebus selle kohta sellele rahvakohtule, kelle tegevusrajooni kuulub vastav valimisjaoskond.

Rahvakohtud võtavad arutamisele nii nende isikute kaebused, kes avaldavad, et valijate nimekirjas esineb ebaõigsusi avaldajate eneste suhtes kui ka nende kodanike kaebused, kes avaldavad, et valijate nimekirjas esineb ebaõigsusi teiste isikute suhtes.

Kaebusi ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas ei maksustata riigilõivuga. Nende asjade ajamise kulud võtab riik oma kanda.

Kaebused ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas arutab rahvakohus avalikult kohtuistungil. Rahvakohtu otsus iga kaebuse kohta avaldatakse samal kohtuistungil.

Rahvakohus on kohustatud andma kohtuotsuse ärakirja nii avaldajale kui ka töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Parandused valijate nimekirjades, vastavalt kohtuotsusele, teeb töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee, kui aga kohtuotsus saabub valimiste päeval, siis valimiste jaoskonnakomisjon. Ärakiri rahvakohtu otsusest lisatakse valijate nimekirja juurde.

VALIMISRINGKONNAD JA VALIMISKOMISJONID OBLASTITE TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE VALIMISTEL

§ 24. Oblastite töörahva saadikute nõukogude valimisringkonnade moodustamine toimub oblastite töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Eesti NSV Konstitutsiooni § 114 alusel moodustatakse valimisringkonnad normiga:

oblastites, elanike arvuga kuni 300 000, — üks valimisringkond iga 3000 elaniku kohta, kuid mitte alla 60 ringkonna;

oblastites, elanike arvuga üle 300 000, — üks valimisringkond iga 5000 elaniku kohta.

Oblastinõukogu valimisringkonnad moodustab oblasti töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee.

Oblasti töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsuses valimisringkondade moodustamise kohta näidatakse iga valimisringkonna territoorium (loendatakse külanõukogud või asustatud punktid) ning igale valimisringkonnale antakse nimetus ja järjekorra number, alates ühest ja lõpetades numbriga, mis näitab valimisringkondade üldarvu oblastis.

§ 25. Oblastite töörahva saadikute nõukogude valimisringkondade nimekirjad avaldatakse oblastite töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

§ 26. Igas oblastis moodustatakse oblasti töörahva saadikute nõukogu valimiste oblastikomisjon.

Valimiste oblastikomisjon moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 27. Valimiste oblastikomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 8—10 liiget ning kinnitatakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

§ 28. Valimiste oblastikomisjon:

a) valvab oblasti territooriumil käesoleva valimiste määrustiku kõrvalekaldumatu täitmise järele oblasti töörahva saadikute nõukogu valimiste kestel;

b) vaatab läbi kaebused valimiskomisjonide ebaõige tegevuse üle ja teeb kaebuste kohta lõplikud otsused;

c) valmistab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohased valimisedelid oblasti töörahva saadikute nõukogu valimisteks;

d) registreerib oblasti töörahva saadikute nõukogusse valitud saadikud;

e) annab üle oblasti töörahva saadikute nõukogu mandaatkomisjonile valimiste asjatoimetuse.

§ 29. Oblasti töörahva saadikute nõukogu igas valimisringkonnas moodustatakse valimiste ringkonnakomisjon.

Valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 30. Oblasti töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—6 liiget ning kinnitatakse oblasti töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt hiljemalt 50 päeva enne valimisi.

Oblastite töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede otsused valimiste ringkonnakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta avaldatakse oblasti ajakirjanduses.

Peale selle avaldatakse oblasti töörahva saadikute nõukogu valimisringkonna, mis on moodustatud antud rajooni territooriumil, ringkonnakomisjoni koosseis rajooni ajakirjanduses.

§ 31. Oblasti töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjon:

a) registreerib Eesti NSV Konstitutsiooni ja käesoleva valimiste määrustiku nõuetele vastavalt ülesseatud saadikukandidaadid;

b) varustab valimiste jaoskonnakomisjone kindlaks määratud vormi kohaste valimisedelitega;

c) teeb kindlaks valimiste tulemused ringkonnas;

d) esitab valimiste oblastikomisjonile materjalid valimiste tulemuste kohta ringkonnas;

e) annab valitud saadikule välja valituks tunnistamise tõendi;

f) annab asjatoimetuse vastava oblasti töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiale.

Valimiste ringkonnakomisjon saab valimisedelid valimiste jaoskonnakomisjonidele laialisaatmiseks valimiste oblastikomisjonilt.

Valimisedelid saadetakse laiali valimiste jaoskonnakomisjoni-
dele vastavalt valimiste määrustiku paragrahvile 77 hiljemalt 10
päeva enne valimisi.

IV PEATÜKK

VALIMISRINGKONNAD JA VALIMISKOMISJONID RAJONIDE TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE VALIMISTEL

§ 32. Rajoonide tööraha saadikute nõukogude valimisringkon-
dade moodustamine toimub rajoonide tööraha saadikute nõukogude
täitevkomiteede poolt.

Eesti NSV Konstitutsiooni § 114 alusel moodustatakse valimis-
ringkonnad normiga:

rajoonis, elanike arvuga üle 25 000, — üks valimisringkond iga
1000 elaniku kohta, kuid mitte üle 60 ringkonna;

rajoonis, elanike arvuga kuni 25 000, moodustatakse 25 valimis-
ringkonda.

Rajooni tööraha saadikute nõukogu valimisringkonnad moodus-
tatakse rajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega,
mis avaldatakse rajooni ajakirjanduses.

Rajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsuses vali-
misringkondade moodustamise kohta näidatakse iga valimisring-
konna territoorium ja järjekorra number. Valimisringkondadele
antakse järjekorra numbrid alates ühest ja lõpetades numbriga,
mis näitab valimisringkondade üldarvu rajoonis.

§ 33. Rajoonide tööraha saadikute nõukogude valimisringkon-
dade nimekirjad avaldatakse rajoonide tööraha saadikute nõu-
kogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

§ 34. Igas rajoonis moodustatakse rajooni tööraha saadikute
nõukogu valimiste rajoonikomisjon.

Valimiste rajoonikomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistu-
jate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisat-
sioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisat-
sioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses
ettenähtud korras registreeritud tööraha ühiskondlike organisat-
sioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koos-
olekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koos-
olekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute
esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja tee-
nistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 35. Valimiste rajoonikomisjonid moodustatakse koosseisus:
esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—6 liiget ning kinnitatakse
oblastite tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hil-
jemalt 55 päeva enne valimisi.

Oblastite töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede otsused valimiste rajoonikomisjonide koosseisu kinnitamise kohta avaldatakse rajooni ajakirjanduses.

§ 36. Valimiste rajoonikomisjon:

a) valvab rajooni territooriumil käesoleva valimiste määrustiku kõrvalekaldumatu täitmise järele rajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste kestel;

b) vaatab läbi kaebused rajooni töörahva saadikute nõukogu valimiskomisjonide ebaõige tegevuse kohta;

c) valvab valijate nimekirjade õigeaegse koostamise ja üldiselt teatavaks tegemise järele;

d) valvab valimisjaoskondade õigeaegse moodustamise järele vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt;

e) valmistab Eesti NSV Olemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohased valimisedelid rajooni töörahva saadikute nõukogu valimisteks;

f) registreerib rajooni töörahva saadikute nõukogusse valitud saadikud;

g) annab üle rajooni töörahva saadikute nõukogu mandaatkomisjonile valimiste asjatoimetuse.

§ 37. Rajooni töörahva saadikute nõukogu igas valimisringkonnas moodustatakse valimiste ringkonnakomisjon.

Valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 38. Rajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 2—4 liiget ning kinnitatakse rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt hiljemalt 50 päeva enne valimisi.

Rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsus valimiste ringkonnakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta avaldatakse kohalikus ajakirjanduses või pannakse välja nõukogu või valimisjaoskonna ruumides ja teistes ühiskondlikes kohtades.

§ 39. Rajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjon:

a) registreerib Eesti NSV Konstitutsiooni ja käesoleva valimiste määrustiku nõuetele vastavalt ülesseatud saadikukandidaadid;

b) varustab valimiste jaoskonnakomisjone kindlaks määratud vormi kohaste valimisedelitega;

- c) teeb kindlaks valimiste tulemused ringkonnas;
- d) esitab valimiste rajoonikomisjonile materjalid valimiste tulemuste kohta ringkonnas;
- e) annab valitud saadikule välja valituks tunnistamise tõendi;
- f) annab asjatoimetuse vastava rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiule.

Rajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid saavad valimisedelid valimiste jaoskonnakomisjonidele laiali saatmiseks valimiste rajoonikomisjonilt.

Valimisedelid saadetakse laiali valimiste jaoskonnakomisjonidele vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvile 77 hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

V PEATÜKK

VALIMISRINGKONNAD JA VALIMISKOMISJONID LINNADE JA LINNARAJOONIDE TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE VALIMISTEL

§ 40. Linnade ja linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude valimisringkondade moodustamine toimub vastavalt linnade, linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Eesti NSV Konstitutsiooni § 114 alusel moodustatakse valimisringkonnad normiga:

linnades, elanike arvuga 12 000 kuni 100 000, — üks valimisringkond iga 350 elaniku kohta, kuid mitte üle 250 ringkonna; linnades, elanike arvuga alla 12 000, kuid mitte alla 5000, moodustatakse 35 valimisringkonda; linnades, elanike arvuga alla 5000, moodustatakse valimisringkonnad normiga — üks valimisringkond iga 150 elaniku kohta, kuid mitte alla 15 ringkonna;

Tallinna linnas moodustatakse iga 600 elaniku kohta üks valimisringkond;

linnarajoonides, elanike arvuga üle 20 000, moodustatakse iga 500 elaniku kohta üks valimisringkond, kuid mitte üle 250 valimisringkonna; linnarajoonides, elanike arvuga kuni 20 000, moodustatakse 35 valimisringkonda.

Linna töörahva saadikute nõukogu valimisringkonnad moodustatakse linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimisringkonnad linnarajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega.

Linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsuses valimisringkondade moodustamise kohta näidatakse iga valimisringkonna territoorium ja järjekorra number. Valimisringkondadele antakse järjekorra numbrid alates ühest ja lõpetades numbriga, mis näitab valimisringkondade üldarvu linnas, linnarajoonis.

§ 41. Linnade ja linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude valimisringkondade nimekirjad avaldab linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

§ 42. Igas linnas ja linnarajoonis moodustatakse vastavalt linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste linna-, rajoonikomisjon.

Valimiste linna-, linnarajoonikomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 43. Valimiste linna-, linnarajoonikomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 6—10 liiget ning kinnitatakse: valimiste linnakomisjonid vabariikliku alluvusega linnades — Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt, oblastilise alluvusega linnades — oblastite töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise alluvusega linnades — rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, valimiste linnarajoonikomisjonid — linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

Töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsus valimiste linnakomisjonide, linnarajoonikomisjonide koosseisu kinnitamise kohta avaldatakse kohalikus ajakirjanduses.

§ 44. Valimiste linna-, linnarajoonikomisjon:

a) valvab linna, linnarajooni territooriumil käesoleva valimiste määrustiku kõrvalekaldumatu täitmise järele linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimiste kestel;

b) vaatab läbi kaebused linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimiskomisjonide ebaõige tegevuse kohta;

c) valvab valijate nimekirjade õigeaegse koostamise ja üldiselt teatavaks tegemise järele;

d) valvab valimisjaoskondade õigeaegse moodustamise järele vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt;

e) valmistab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohased valimisedelid linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimiseks;

f) registreerib linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogusse valitud saadikud;

g) annab üle linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu mandaatkomisjonile valimiste asjatoimetuse.

§ 45. Linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu igas valimisringkonnas moodustatakse valimiste ringkonnakomisjon.

Valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 46. Linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 2—4 liiget ning kinnitatakse linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt hiljemalt 50 päeva enne valimisi.

Linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsus valimiste ringkonnakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta avaldatakse kohalikus ajakirjanduses või pannakse välja tutvumiseks nõukogu või valimisjaoskonna ruumides ja teistes ühiskondlikes kohtades.

§ 47. Linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjon:

a) registreerib Eesti NSV Konstitutsiooni ja käesoleva valimiste määrustiku nõuetele vastavalt ülesseatud saadikukandidaadid;

b) varustab valimiste jaoskonnakomisjone kindlaks määratud vormi kohaste valimisedelitega;

c) teeb kindlaks valimiste tulemused ringkonnas;

d) esitab valimiste linna-, linnarajoonikomisjonile materjalid valimiste tulemuste kohta ringkonnas;

e) annab valitud saadikute välja valituks tunnistamise tõendi;

f) annab asjatoimetuse vastava linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiufe.

Linna, linnarajooni tööraha saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid saavad kindlaks määratud vormi kohased valimisedelid vastavalt valimiste linnakomisjonilt, linnarajoonikomisjonilt ning saadavad need laiali oma ringkonna valimiste jaoskonnakomisjonidele vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvile 77 hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

VALIMISRINGKONNAD JA VALIMISKOMISJONID ALEVITE JA KÜLADE TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE VALIMISTEL

§ 48. Alevite ja külade tööraha saadikute nõukogude valimisringkondade moodustamine toimub vastavalt alevite, külade tööraha saadikute nõukogude poolt.

Eesti NSV Konstitutsiooni § 114 alusel moodustatakse valimisringkonnad normiga:

alevite ja külanõukogude territooriumil, elanike arvuga üle 1000, — üks valimisringkond iga 100 elaniku kohta, kuid mitte üle 35 ringkonna;

alevites ja külanõukogudes, elanike arvuga kuni 1000, moodustatakse 9 valimisringkonda.

Valimisringkonnad alevi tööraha saadikute nõukogu valimistel moodustatakse alevi tööraha saadikute nõukogu otsusega, valimisringkonnad küla tööraha saadikute nõukogu valimistel — külanõukogu otsusega, mis pannakse tutvumiseks välja nõukogu või valimisjaoskonna ruumides ja teistes ühiskondlikes kohtades.

Alevi, küla tööraha saadikute nõukogu otsuses valimisringkondade moodustamise kohta näidatakse iga valimisringkonna territoorium (tänavad, majad jne.) ja järjekorra number. Valimisringkondadele antakse järjekorra numbrid alates ühest ja lõpetades numbriga, mis näitab valimisringkondade üldarvu alevis, külanõukogus.

§ 49. Alevite ja külade tööraha saadikute nõukogude valimisringkondade nimekirjad avaldatakse alevite ja külade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

§ 50. Igas alevis ja külanõukogus moodustatakse vastavalt alevi, küla tööraha saadikute nõukogu valimiste alevi-, külakomisjon.

Valimiste alevi-, külakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 51. Valimiste alevi-, külakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 2—4 liiget ning kinnitatakse rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 55 päeva enne valimisi.

Rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee otsus valimiste alevikomisjonide, külakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta pannakse tutvumiseks välja nõukogu või valimisjaoskonna ruumides ja teistes ühiskondlikes kohtades.

§ 52. Valimiste alevi-, külakomisjon:

a) valvab alevi, külanõukogu territooriumil käesoleva valimiste määrustiku kõrvalekaldumatu täitmise järele alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiste kestel;

b) vaatab läbi kaebused alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiskomisjonide ebaõige tegevuse kohta;

c) valmistab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohased valimisedelid alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiseks ja varustab valimisedelitega valimiste jaoskonnakomisjone;

d) registreerib alevi, küla töörahva saadikute nõukogusse valitud saadikud;

e) annab üle alevi, küla töörahva saadikute nõukogu mandaatkomisjonile valimiste asjatoimetuse.

Valimiste alevi-, külakomisjon valvab alevi, külanõukogu territooriumil käesoleva määrustiku täpse täitmise järele alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiste kestel.

Valimiste alevi-, külakomisjon vaatab läbi kaebused vastavalt alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonide ebaõige tegevuse kohta, samuti ka kaebused valimiste jaoskonnakomisjoni ebaõige tegevuse kohta alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiste osas.

Valimiste alevi-, külakomisjoni kohustuseks on valimisedelite õigeaegse ja õige valmistamise kindlustamine alevi, küla töörahva saadikute nõukogu kõikide valimisringkondade järgi ja valimiste jaoskonnakomisjoni varustamine nendega (valimisedelite valmistamise kohta vt. § 78 kommentaar).

Valimiste alevi-, külakomisjon avaldab käesoleva määrustiku § 75 alusel andmed valimiste ringkonnakomisjonide poolt registreeritud alevi, küla töörahva saadikute nõukogu saadikukandidaatide kohta (kandidaadi perekonna-, ees- ja isanime, vanuse, tegevusala, parteilisuse, ning kandidaadi ülesseadnud ühiskondliku organisatsiooni nimetuse) hiljemalt 15 päeva enne valimisi kohalikus ajakirjanduses või paneb tutvumiseks välja nähtavale kohale (valimisjaoskonna, nõukogu, kolhooside, sovhooside, masina-traktorijaamade jms. ruumis).

Alevi, küla töörahva saadikute nõukogusse valitud saadikute registreerimine toimub valimiste alevi-, külakomisjoni koosolekul valimiste ringkonnakomisjonidelt saadud hääletamisprotokollide alusel.

§ 53. Alevi, küla töörahva saadikute nõukogu igas valimisringkonnas moodustatakse valimiste ringkonnakomisjon.

Valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 54. Alevi, küla töörahva saadikute nõukogude valimiste ringkonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, sekretär ja üks komisjoni liige ning kinnitatakse alevi, küla töörahva saadikute nõukogu poolt hiljemalt 50 päeva enne valimisi.

Alevi, küla töörahva saadikute nõukogu otsus valimiste ringkonnakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta pannakse elanikkonnale tutvumiseks välja alevi-, külanõukogu või valimisjaoskonna ruumides ja teistes ühiskondlikes kohtades.

§ 55. Alevi, küla töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjon:

- a) registreerib Eesti NSV Konstitutsiooni ja käesoleva valimiste määrustiku nõuetele vastavalt ülesseatud saadikukandidaadid;
- b) teeb kindlaks valimiste tulemused ringkonnas;
- c) esitab valimiste alevi-, külakomisjonile materjalid valimiste tulemuste kohta ringkonnas;
- d) annab valitud saadikule välja valituks tunnistamise tõendi;
- e) annab asjatoimetuse vastava alevi, küla töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiule.

Saadikuks valimise tõendi vormi on kinnitanud Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium (vt. lisa nr. 12).

VII PEATÜKK

VALIMISJAOSKONNAD JA VALIMISTE JAOSKONNAKOMISJONID

§ 56. Valimisedelite vastuvõtmiseks ja häälte lugemiseks jagatakse linnade, alevite ja külanõukogude territoorium valimisjaoskondadeks, mis on ühised oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimistel.

Valimisjaoskonnad moodustatakse territoriaalsuse põhimõttel, s. o. valijate elukoha järgi. Ei lubata valimisjaoskondade moodustamist tootmispõhimõttel üksikute ettevõtete ja asutiste järgi.

Seega iga valija hääletab mitte oma töökoha järgi, vaid selles valimisjaoskonnas, mille territooriumil ta elab.

Valimisjaoskonnad on ühised valimisedelitelte vastuvõtmiseks kõike kohalike tööraha saadikute nõukogude valimistel.

Valimisjaoskondade moodustamisel ja hääletamiskoha määramisel tuleb silmas pidada, et valijatele saaks loodud maksimaalsed mugavused. Hääletamisruumideks tuleb kasutada parimaid, korralikult sisustatud ühiskondlikke hooneid (klubid, nõukogude asutiste hooned), mis peavad asuma võimalikult valimisjaoskondade keskuses.

§ 57. Valimisjaoskonnad moodustatakse ja antakse neile järjekorra numbrid linnades — linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, maal — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Valimisjaoskonnad moodustatakse hiljemalt 45 päeva enne valimisi.

Valimisjaoskonnad moodustatakse kindlaks määratud normide piirides, võttes arvesse kohalike tingimusi, sõltuvalt asustatud punktide laialipillatusest, ühenduste seisukorrast, hääletamiseks sobivate ruumide olemasolust jne.

Linna, rajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee annab linna, rajooni piirides igale valimisjaoskonnale järjekorra numbri alates ühest ja lõpetades numbriga, mis näitab valimisjaoskondade üldarvu antud linnas, rajoonis.

Tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede otsustes valimisjaoskondade moodustamise kohta loendatakse kõik asulad, külad, linnades ja suurtes alevites aga kvartaalid või tänavad ning üksikutel juhtudel ka majad, mis kuuluvad antud valimisjaoskonda.

Tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede otsused valimisjaoskondade moodustamise kohta nende järjekorra numbrite näitamiseks avaldatakse rajooni ajalehtedes, oblastikeskuses moodustatud valimisjaoskondade nimestikud aga — oblasti ajalehtedes.

§ 58. Linnades, alevites, samuti ka küldes ja külanõukogude territooriumil, kus on üle 2000 elaniku, moodustatakse valimisjaoskonnad arvestusega üks valimisjaoskond 1500—3000 elaniku kohta.

§ 59. Külanõukogu territoorium, kus ei ole üle 2000 elaniku, moodustab üldreeglina ühe valimisjaoskonna; igas külas, kus on vähemalt 500, kuid mitte üle 2000 elaniku, moodustatakse eraldi valimisjaoskond.

Asulais või asulate rühmas, kus on vähem kui 500, kuid mitte alla 300 elaniku, võib neil juhtudel, kui vahemaa sellistest asulatest kuni valimisjaoskonna keskiseni ületab 10 km, moodustada eraldi valimisjaoskonnad.

Kaugetes paikkondades ja saartel lubatakse moodustada valimisjaoskondi vähem kui 300, kuid mitte alla 50 elanikuga.

§ 60. Sõjaväeosad ja sõjaväekoondised moodustavad eraldi valimisjaoskonnad mitte vähem kui 50 ja mitte rohkem kui 3000 valijaga.

Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes moodustatakse valimisjaoskonnad sõjaväekoondiste komandöride ja sõjaväeringkondade ülemate poolt kokkuleppel vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedega.

Sõjaväeosade ja sõjaväekoondiste komandörid, kokkuleppel vastavate töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedega, võivad kanda sõjaväeosade ja sõjaväekoondiste valimisjaoskondadesse piiräärsete rajoonide territooriumil asuvad väikesed asustatud punktid, kui nende elanikkonna arvust ei jätku iseseisvate valimisjaoskondade loomiseks.

Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes moodustatud valimisjaoskonnad on nagu kõik teisedki valimisjaoskonnad ühised kõikide kohalike töörahva saadikute nõukogude valimistel.

§ 61. Haiglates, sünnitusmajades, sanatooriumides ja invaliidide kodudes, kus valijate arv on vähemalt 50, moodustatakse eraldi valimisjaoskonnad.

Mitme hoonega haiglates võidakse moodustada valimisjaoskonnad üksikuis hooneis, kui neis igäühes on vähemalt 50 valijat.

Valimisjaoskonnad haiglates, sünnitusmajades, sanatooriumides, invaliidide kodudes ja teistes raviasutistes moodustatakse nende töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, kelle territooriumil need asutised asuvad. Raviasutiste juures asuvad valimisjaoskonnad moodustatakse mitte elanike arvu, vaid valijate arvu järgi.

Nende valimisjaoskondade valijate nimekirjadesse võidakse kanda raviasutistes ravilolevate isikute kõrval ka isikud teenindava personali hulgast, kes elavad nende asutiste juures, ning samuti valimiste päeval valvesolev meditsiiniline personal.

Isikud, kes on tulnud raviasutisse pärast valijate nimekirjade avaldamist ja kes asuvad valimispäeval raviasutises, võtavad valimistest osa «Hääletamisõiguse tõendiga».

Kui raviasutisse tulnud valijal ei olnud võimalik isiklikult saada «Hääletamisõiguse tõendit», siis saadab tema nõudmise peale vastava töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee temale «Hääletamisõiguse tõendi» tähtitud kirjaga või tema poolt volitatud isiku kaudu.

Juhul, kui valijate arv raviasutises ulatub linna, linnarajooni, alevi või küla töörahva saadikute nõukogu valimisringkonna moodustamiseks ettenähtud elanike normini, võidakse moodustada seal iseseisev valimisringkond.

§ 62. Valimiste päeval sõidus olevail laevadel, kus on vähemalt 25 valijat, võib moodustada eraldi valimisjaoskonnad, mis kuuluvad laeva kodusadama valimisringkondadesse.

Valimiste päeval sõidus olevail laevadel moodustatakse valimisjaoskonnad laeva kodusadama töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt.

Valijate nimekiri laeva meeskonna kohta koostatakse laeva kapteni poolt.

Reisijad, kes asuvad laeval valimiste päeval, võtavad valimistest osa «Hääletamisõiguse tõendiga».

Valimiste jaoskonnakomisjonid laevadel moodustatakse vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvide 63 ühiskondlike organisatsioonide ja laeva meeskonna koosoleku esindajaist ning kinnitatakse laeva kodusadama töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt.

Juhul, kui valijate arv laeval saavutab linna, linnarajooni töörahva saadikute nõukogu valimisringkonna moodustamiseks ettenähtud elanike normi, võidakse seal moodustada eraldi valimisringkond laeva kodusadama järgi.

Laeval, kus moodustatakse valimisringkond, moodustatakse valimiste ringkonnakomisjon sama korra järgi, nagu valimiste jaoskonnakomisjoni.

§ 63. Igas valimisjaoskonnas moodustatakse valimiste jaoskonnakomisjon, mis on ühine oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimistel.

Valimiste jaoskonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühingu-organisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistlike parteiorganisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi.

§ 64. Valimiste jaoskonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—8 liiget, valimisjaoskonnades aga, kus on alla 300 elaniku, koosseisus: esimees, sekretär ja 1—3 liiget ning kinnitatakse linnades linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise jaotusega linnades rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, maal rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 40 päeva enne valimisi.

Valimiste jaoskonnakomisjoni liikmete arvu määrab vastava töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee vastavalt käesolevale paragrahvide sõltuvalt iga valimisjaoskonna iseärasustest ja suurusel.

Töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed avaldavad oma otsused valimiste jaoskonnakomisjonide koosseisu kinnitamise kohta kohalikus ajakirjanduses.

§ 65. Valimiste jaoskonnakomisjon:

a) võtab vastu avaldusi ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas ja esitab need läbivaatamiseks sellele töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele, kes koostas nimekirja;

b) teostab valimisedelite vastuvõtmist valimisjaoskonnas;

c) teostab häälte lugemist oblasti, rajooni, linna, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu iga saadikukandidaadi kohta;

d) esitab vastavale valimiste ringkonnakomisjonile hääletamisprotokollid;

e) annab asjatoimetuse vastava rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiule.

VIII PEATÜKK

SAADIKUKANDIDAATIDE ÜLESSEADMISE KORD

§ 66. Eesti NSV Konstitutsiooni § 112 alusel seatakse kandidaadid valimistel üles valimisringkondade järgi.

Oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude saadikukandidaatide ülesseadmise õigus on kindlustatud töörahva ühiskondlikele organisatsioonidele ja ühingutele: kommunistlikele parteiorganisatsioonidele, ametiühingutele, kooperatiivseile organisatsioonidele, noorsoo-organisatsioonidele ja kultuurilistele ühingutele.

§ 67. Saadikukandidaatide ülesseadmise õigust teostavad nii töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute vabariiklikud organid kui ka nende oblasti- ja rajooniorganid, samuti tööliste ja teenistujate üldkoosolekud ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste üldkoosolekud sõjaväeosade järgi, talupoegade üldkoosolekud kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate üldkoosolekud sovhooside järgi.

§ 68. Töörahva saadikute nõukogu saadikukandidaadi võib ühe ja sama nõukogu valimisel panna hääletusele ainult ühes ringkonnas.

§ 69. Saadikukandidaadid ei või olla valimiste ringkonnakomisjonide ega valimiste jaoskonnakomisjonide liikmeiks selles ringkonnas, kus nad on üles seatud saadikukandidaatideks.

Kui saadikukandidaat, kes on valimiste ringkonnakomisjoni või jaoskonnakomisjoni liige samas ringkonnas, kus ta seati üles saadikukandidaadiks, annab nõusoleku kandideerimiseks, siis ta kuulub vabastamisele valimiskomisjoni liikme kohustest.

§ 70. Hiljemalt 30 päeva enne valimisi on kõik töörahva ühiskondlikud organisatsioonid või ühingud, kes on oblastite ja rajoonide töörahva saadikute nõukogude saadikukandidaadid üles seadnud, kohustatud registreerima saadikukandidaadi vastavas valimiste ringkonnakomisjonis.

§ 71. Hiljemalt 20 päeva enne valimisi on kõik töörahva ühiskondlikud organisatsioonid või ühingud, kes on linnade, linnarajoonide, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude saadikukandidaadi üles seadnud, kohustatud registreerima saadikukandidaadid vastavas valimiste ringkonnakomisjonis.

§ 72. Töörahva ühiskondlik organisatsioon või ühing, kes seadis üles saadikukandidaadi, on kohustatud kandidaadi registreerimiseks esitama vastavale valimiste ringkonnakomisjonile järgmised dokumendid:

a) saadikukandidaadi ülesseadnud koosoleku või istungi protokoll, millele on alla kirjutatud juhatause liikmed, kusjuures on näidatud nende elukohad; protokollis peab olema märgitud: kandidaadi ülesseadnud organisatsiooni nimetus, koosoleku või istungi koht, aeg ja osavõtjate arv, saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi, tema vanus, elukoht, parteilisus ja tegevusala;

b) saadikukandidaadi nõusolekuavaldus kandideerimiseks antud valimisringkonnas teda ülesseadnud organisatsiooni kandidaadina.

§ 73. Valimiste ringkonnakomisjon on kohustatud registreerima kõik töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute poolt Eesti NSV Konstitutsiooni ja käesoleva valimiste määrustiku nõuete kohaselt ülesseatud saadikukandidaadid.

Valimiste ringkonnakomisjon koostab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi järgi registreerimisprotokolliga iga saadikukandidaadi kohta. Registreerimisprotokolliga üks eksemplar ühes saadikukandidaadi avaldusega tema nõusoleku kohta kandideerida antud valimisringkonnas saadetakse viivitamata vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile.

Saadikukandidaadi registreerimine toimub valimiste ringkonnakomisjoni koosolekul.

Valimiste ringkonnakomisjonid registreerivad saadikukandidaate dokumentide alusel, mis on esitatud töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute poolt, tööliste ja teenistujate üldkoosolekute poolt ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste üldkoosolekute poolt sõjaväeosade järgi, talupoegade üldkoosolekute poolt kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate üldkoosolekute poolt sovhooside järgi. Registreerimise juures võivad viibida nende organisatsioonide esindajad.

Valimiste ringkonnakomisjon registreerib saadikukandidaadid, kes vastavad järgmistele nõuetele:

kandidaat peab olema NSV Liidu kodanik, kes pole kohtuotsusega ilma jäetud valimisõigusest ja peab olema valimiste päevaks vähemalt 18 aastat vana; kandidaat peab olema üles seadud vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvidele 66 ja 67 töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute poolt või tööliste ja teenistujate üldkoosolekute poolt ettevõtete ja asutiste järgi, sõjaväelaste üldkoosolekute poolt sõjaväeosade järgi, talupoegade üldkoosolekute

poolt kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate üldkoosolekute poolt sovhooside järgi; kandidaat peab andma avalduse oma nõusoleku kohta kandideerida antud valimisringkonnas teda ülesseadnud organisatsiooni poolt; kandidaat ei või olla valimiste ringkonnakomisjoni liikmeks selles ringkonnas, kus ta on üles seatud saadikukandidaadiks või valimiste jaoskonnakomisjoni liikmeks selles jaoskonnas, kus ta pannakse hääletamisele; kandidaat, kes on registreeritud ühes valimisringkonnas, ei kuulu registreerimisele sama töörahva saadikute nõukogu teises valimisringkonnas.

Kui saadikukandidaat ei vasta neile nõuetele, annab see valimiste ringkonnakomisjonile põhjuse keelduda registreerimast saadikukandidaati.

Iga saadikukandidaadi kohta koostab valimiste ringkonnakomisjon registreerimisprotokolli vastavalt Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt määratud vormile (vt. lisa nr. 3).

§ 74. Oblasti, rajooni, linna, linnarajooni, alevi või küla töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale registreerida saadikukandidaati võib kaevata kahe päeva jooksul vastavalt valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile, kelle otsus on lõplik.

Valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale registreerida kandidaati võib kaevata antud nõukogu valimiste kõrgemale komisjonile. Näiteks oblastinõukogu valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale kaevatakse valimiste oblastikomisjonile, rajooninõukogu valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale — valimiste rajoonikomisjonile, alevinõukogu valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale — valimiste alevikomisjonile, külanõukogu valimiste ringkonnakomisjoni keeldumise peale — valimiste külakomisjonile jne. Nende valimiskomisjonide otsused on lõplikud.

§ 75. Vastav valimiste ringkonnakomisjon avaldab hiljemalt 25 päeva enne valimisi oblasti ja rajooni töörahva saadikute nõukogu iga registreeritud saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanime, vanuse, tegevusala, parteilisuse ning kandidaadi ülesseadnud ühiskondliku organisatsiooni nimetuse.

Andmed valimiste ringkonnakomisjonide poolt registreeritud linna, linnarajooni, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu saadikukandidaatide kohta avaldab vastav valimiste linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjon hiljemalt 15 päeva enne valimisi.

Valimiste ringkonnakomisjonid teatavad viivitamatult pärast registreerimist andmed oblasti, rajooni töörahva saadikute nõukogu iga registreeritud saadikukandidaadi kohta vastavalt valimiste oblasti-, rajoonikomisjonile ja avaldavad nad hiljemalt 25 päeva enne valimisi kohalikus ajakirjanduses.

Andmed linna, linnarajooni, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu iga registreeritud saadikukandidaadi kohta teatavad vali-

miste ringkonnakomisjonid viivitamata pärast registreerimist vastavalt valimiste linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile, kes avaldavad andmed registreeritud saadikukandidaatide kohta hiljemalt 15 päeva enne valimisi kohalikus ajakirjanduses või eraldi plakatitega.

§ 76. Kõik registreeritud töörahva saadikute nõukogude saadikukandidaadid kantakse kohustuslikult valimissedelitele.

§ 77. Oblastite, rajoonide, linnade ja linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude valimiste ringkonnakomisjonid, samuti ka valimiste alevi- ja külakomisjonid on kohustatud laiali saatma kõigile valimiste jaoskonnakomisjonidele valimissedelid hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

§ 78. Valimissedelid trükitakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi järgi vastava valimisringkonna elanikkonna keeltes ja arvul, mis kindlustab kõigi valijate varustamise valimissedelitega.

Vastavalt käesoleva määrustiku paragrahvidele 28, 36, 44 ja 52 valimissedelid oblasti, rajooni, linna, linnarajooni, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu valimistel valmistab vastavalt valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjon.

Valimiste oblasti-, rajooni-, linna- ja linnarajoonikomisjonide poolt valmistatud valimissedelid antakse üle nende poolt vastavatele valimiste ringkonnakomisjonidele; viimased on kohustatud saadud valimissedelid laiali saatma valimiste jaoskonnakomisjonidele hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

Valimiste alevi- ja külakomisjonid annavad üle nende poolt iga valimisringkonna järgi valmistatud valimissedelid otse valimiste jaoskonnakomisjonidele hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

Valimissedelid trükitakse Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 25. detsembri 1952. a. otsusega kindlaks määratud vormi kohaselt: linna-, alevi- ja külanõukogu valimistel — valged; rajooni- ja linnarajooninõukogu valimistel — helesinised; oblastinõukogu valimistel — rohelised.

(Vt. lisa nr-d 4—9).

Valimiskomisjonid, kes valmistavad valimissedeleid, võtavad arvesse iga valimisringkonna elanike koosseisu ja valijate arvu ning otsustavad, milliste rahvuste keeltes ja millisel hulgal trükkida valimissedeleid, pidades silmas ka vajalikku reservi.

Valimissedelite valmistamine toimub pärast saadikukandidaatide registreerimist.

Valimiskomisjonid määravad õigeaegselt valimissedelite trükkimise kohad, kontrollivad neis kohtades polügraafilise baasi olukorda (vajaliku trükikirja ja trükitööliste kaadri olemasolu jne.), kontrollivad, kas on olemas küllaldaselt hulgal kindlaksmääratud värvise paberit, kas ta on õigeaegselt saadetud valimissedelite trükkimise kohtadesse ja milliseis tingimuses hoitakse teda alal.

Valimissedelite valmistamisel tuleb pidada silmas järgmist:

a) valimisedeli pealkirja osas märgitakse nõukogu nimetus, kuhu valimised toimuvad, valimiste kuupäev, kuu ja aasta ning valimisringkonna nimetus ja number või ainult valimisringkonna number;

b) valimisedeli vasakule veerule märgitakse saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi;

c) valimisedeli paremale veerule märgitakse saadikukandidaadi ülesseadnud organisatsioonide nimetused.

Andmed saadikukandidaatide kohta iga valimisringkonna järgi (perekonna-, ees- ja isanimi, kandidaadi ülesseadnud organisatsiooni nimetus) kantakse valimisedelitele saadikukandidaatide registreerimise protokollide alusel.

Silmas pidades, et valimisedelite valmistamine alevi- ja külanõukogu valimistel iga valimisringkonna järgi on trükitehniliselt raskendatud, valmistatakse valimisedelid alevi- ja külanõukogu valimistel selleks varem valmis trükitud plankidel. Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi iga valimisringkonna järgi ja kandidaadi ülesseadnud organisatsiooni nimetus, aga samuti alevi- või külanõukogu nimetus ja valimisringkonna number tuleb kanda valimisedeli plangile kirjutusmasinal või käsitsi selge käekirjaga. Ühes ja samas valimisringkonnas tuleb valimisedelite plangid täita ühe ja sama isiku poolt üht ja sama värvi tindiga.

Valimiste alevi-, külakomisjoni esimees ja sekretär on kohustatud võtma arvele kõik saadud valimisedelite plangid ja kontrollima, et valimisedelite plankidele oleks märgitud õieti kõik andmed, mis kuuluvad valimisedelitele kandmisele. Valmistatud valimisedelid kuuluvad rangele arvestusele.

Samas korras lubatakse valimisedelite valmistamist varem selleks valmis trükitud plankidel ka linnanõukogu valimisringkondadele väikestes linnades, kus polügraafilise baasi puudumise tõttu pole võimalik valmistada valimisedeleid polügraafilisel teel iga valimisringkonna järgi.

§ 79. Igale vastavas valimiste ringkonnakomisjonis registreeritud kandidaadi ülesseadnud organisatsioonile, samuti igale Eesti NSV kodanikule kindlustatakse õigus takistamata agiteerida selle kandidaadi poolt koosolekuil, ajakirjanduses ja teiste vahenditega, vastavalt Eesti NSV Konstitutsiooni §-le 96.

IX PEATÜKK

VALIMISTE PÄEV

§ 80. Oblastite, rajoonide, linnade, linnarajoonide, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimised toimuvad ühe päeva kestel, mis on ühine kogu Eesti NSV-le.

§ 81. Valimiste päeva määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kaks kuud enne valimiste tähtpäeva. Valimised toimuvad puhkepäeval.

§ 82. Iga päev viimase 15 päeva jooksul enne valimisi teeb valimiste jaoskonnakomisjon laiaulatuslikult ajakirjanduse kaudu või muul viisil valijaile teatavaks valimiste päeva ja valimiste koha.

Valimiste jaoskonnakomisjon teatab eelseisvate valimiste päeva ja koha kohaliku ajakirjanduse ja kohalike raadioteadaannete kaudu, vastavate kuulutuste ja plakatite väljapanemise teel, teadaannetega koosolekuil ning muude abinõudega. Eriti laiaulatuslikult informeeritakse valijaid valimiste päeval. Sel eesmärgil võib valimiste jaoskonnakomisjon rakendada selgitustööle valijate elukohas isikuid nõukogude, ametiühingute ning kommunistlike noorte aktiivist.

X PEATÜKK

HÄÄLETAMISE KORD

§ 83. Valijate häälte andmine toimub valimiste päeval kella 6.00 hommikul kuni kella 12.00 öösel.

§ 84. Valimiste päeva hommikul kell 6.00 kontrollib valimiste jaoskonnakomisjoni esimees komisjoni liikmete juuresolekul valimiskaste ja kindlaks määratud vormi kohaselt koostatud valijate nimekirja olemasolu, mille järel ta suleb kastid, pitseerib need komisjoni pitsatiga ja kutsub valijaid häält andma.

Pitsatite ja valimiskastide näidised määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Valimiste päeva eelpäeval saab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteelt valijate kontrollitud nimekirja.

Valimiste päeva eelpäeval valimiste jaoskonnakomisjoni esimees koos komisjoni liikmetega vaatab ruumid üle, kontrollides, et need oleksid täielikult korras valimisteks, kontrollib valimissedelite olemasolu ja valimiskaste, kas on valimissedelite täitmiseks määratud ruumis olemas lauad, kas on olemas küllaldaselt hulgal pliiatseid, kas ruum on kindlustatud valgustusega jne.

Valimiste jaoskonnakomisjon jagab aegsasti kohustused komisjoni liikmete vahel ja määrab, kes hakkab välja andma valimissedeleid, kes teeb vastavaid märkmeid valijate nimekirjadesse, kes valvab korra järele ruumes, kes annab valijaile vajalikke seletusi ja teateid, kes seisab valimiskastide juures valimissedelite vastuvõtmisel jne.

Vastavalt Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 25. detsembri 1952. a. otsusele kasutavad valimiste jaoskonnakomisjonid NSVL Ülemnõukogu valimiste jaoskonnakomisjonide pitsateid, mille näidis on järgmine: pitsat on ümmargune, metallist, läbimõõduga 33 mm, tekstiga: «NSVL Ülemnõukogu Valimiste Jaoskonnakomisjon» eesti või vene keeles, vastavalt valimisjaoskonna rahvuslikule koosseisule.

Valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- ja küla-komisjonid, samuti kõik valimiste ringkonnakomisjonid kasutavad nende töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede pitsateid, kelle territooriumil need komisjonid asuvad.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 25. detsembri 1952. a. otsusega on kinnitatud valimiskasti järgmine näidis:

puust kast, kõrgus 85 sm, laius 50×40 sm, kasti kaas ülestõstatav, avausega valimissedelite sisselaskmise jaoks. Kastil ja kaanel on metallist aasad kasti pitseerimiseks.

Valimiste jaoskonnakomisjonidele valimisjaoskondades väikese valijate arvuga lubatakse kasutada vähendatud mõõdetega valimiskaste.

§ 85. Valimisruumis eraldatakse valijaile valimissedelite täitmiseks erilised toad või sisustatakse selleks üksikud kabiinid. Neis tubades või kabiinides on keelatud ajal, mil valijad täidavad valimissedeleid viibida ükskõik kellel, sealhulgas ka valimiskomisjoni liikmeil, peale hääletajate.

§ 86. Iga valija hääletab isiklikult, ilmudes selleks hääletamisruumi. Valijate häälte andmine toimub valimissedelite valimiskasti laskmise teel.

Valijaid, kes oma tervisliku seisukorra tõttu pole suutelised tulema ilma teiste abita valimisjaoskonda, abistatakse neile vajalike transportvahendite võimaldamisega.

Neile valijaile, kes haiguse tõttu ei saa isiklikult ilmuda valimisjaoskonda hääletama, saadetakse nende palvel koju kas valimiste jaoskonnakomisjoni liige või selleks volitatud isik väikese valimiskastiga valimissedelite vastuvõtmiseks.

Valimiste jaoskonnakomisjonid võivad erandjuhtudena toimetada valimissedelite vastuvõtmist valijate üksikrühmade viibimiskohas, kui need valijad ei saa ilmuda ühendustingimuste tõttu valimisjaoskonda hääletama. Neil juhtudel lähetatakse valimiste jaoskonnakomisjoni liige või eriti selleks volitatud isik väikese valimiskastiga valimissedeleid vastu võtma.

§ 87. Valimisruumi ilmunud valija esitab valimiste jaoskonnakomisjoni sekretärile või selleks volitatud liikmele kas passi või kolhoosiraamatu või ametiühingupileti või mõne muu isikut tõendava dokumendi ja pärast kontrollimist valijate nimekirja järgi ning märkuse tegemist valijate nimekirja saab kindlaks määratud näidisele vastavad valimissedelikud.

Valimiste jaoskonnakomisjon annab valimiste päeval valijaile välja valimissedelikud vastavalt valijate nimekirjas näidatud valimisringkondade numbritele, mille kohta teeb valijate nimekirja lahtrisse 10 märgendi sõnaga «jah».

Iga maal elunev valija saab valimisjaoskonnas üheaegselt kolm valimissedelikut.

ühe rohelise — oblastinõukogu valimiseks,
ühe helesinise — rajooninõukogu valimiseks,
ühe valge — külanõukogu valimiseks.

Rajoonilise alluvusega linnas või alevis elunev valija saab kolm valimissedelit:

ühe rohelise — oblastinõukogu valimiseks,
ühe helesinise — rajooninõukogu valimiseks,
ühe valge — linna või alevinõukogu valimiseks.

Oblastilise alluvusega linnas elunev valija saab kaks valimissedelit:

ühe rohelise — oblastinõukogu valimiseks,
ühe valge — linnanõukogu valimiseks.

Valimiste jaoskonnakomisjoni otsusega võidakse anda abiks valimiste jaoskonnakomisjoni sekretärile ja liikmetele registraatorid märgendite tegemiseks valijate nimekirjadesse valimissedelite väljaandmisel.

Pidades silmas, et ühe ja sama valimisjaoskonna alla kuuluvad erinevate nõukogude valimisringkonnad ning paljudel juhtudel kuuluvad tema alla ühe ja sama nõukogu mitu valimisringkonda, tuleb valimiste jaoskonnakomisjonidel tingimata tähelepanu pöörata sellele, et valimissedelid oleksid nii paigutatud ja nende väljaandmine oleks nii organiseeritud, et valijatele valimissedelite kätteandmisel ei tekiks mingisuguseid eksitusi.

§ 88. Valija jätab ruumis, mis on määratud valimissedelite täitmiseks, igale valimissedelele selle kandidaadi perekonnanime, kelle poolt ta hääletab, kriipsutades läbi teiste kandidaatide perekonnanimed; selle järel läheb valija valimiskasti juurde ja laseb valimissedelid valimiskasti.

Valimiste jaoskonnakomisjoni ruumes seatakse üles üks või mitu valimiskasti, kuhu valija laseb kõik valimissedelid.

§ 89. Valija, kellel kirjaoskamatus või mõne füüsilise puuduse tõttu ei ole võimalik iseseisvalt täita valimissedeleid, on õigustatud kutsuma ruumi, kus täidetakse valimissedeleid, ükskõik millise valija valimissedelite täitmiseks.

§ 90. Valimisagitatsioon valimisruumis ei ole häälte andmise ajal lubatud.

Valimisagitatsioon valimisruumis on keelatud kogu valimiste päeva kestel, s. o. kella 6.00-st hommikul kuni kella 12.00-ni öösel. Valimiste päeval ei või valimisruumi välja panna plakateid ega läkitusi, mis kutsuvad valijaid hääletama ühe või teise kandidaadi poolt.

§ 91. Isikud, kes ilmuvad valimisruumi «Hääletamisõiguse tõendiga», vastavalt käesoleva valimiste määrustiku §-le 20, kannab

valimiste jaoskonnakomisjon valijate nimekirja, millele kirjutavad alla valimiste jaoskonnakomisjoni esimees ja sekretär.

«Hääletamisõiguse tõendiga» ilmunud isikute kandmisel valijate nimekirja, märgib valimiste jaoskonnakomisjon valijate nimekirja lahtrites 7—9 nende valimisringkondade numbrid, kus nad elavad või kus nad soovivad hääletada ja nimekirja lahtris 12 teeb märgendi «esitatud», ära näidates tõendi numbrit ja kuupäeva.

Valijate poolt esitatud «Hääletamisõiguse tõendid» lisandatakse valijate nimekirjale.

§ 92. Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees vastutab korra eest valimisruumes ja tema korraldused on kõigile juuresolijatele kohustuslikud.

§ 93. Valimiste päeval kell 12.00 öösel kuulutab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees häälte andmise lõpetatuks ja komisjon asub valimiskastide avamisele.

Häälte andmine kuulutatakse lõpetatuks alles kell 12.00 öösel. Varem ei lubata häälte andmist lõpetatuks kuulutada isegi mitte siis, kui on kindlaks tehtud, et kõik selle valimisjaoskonna valijad on juba hääletanud, kuna ka pärast seda on võimalus, et valijaid ilmub hääletamisele «Hääletamisõiguse tõendiga».

XI PEATÜKK

VALIMISTE TULEMUSTE KINDLAKSTEGEMINE

§ 94. Ruumis, kus valimiste jaoskonnakomisjon teostab häälte lugemist, on õigus viibida häälte lugemise juures töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks volitatud esindajail ning ajakirjanduse esindajail.

Häälte lugemine toimub valimiste jaoskonnakomisjoni ruumes. Enne valimiskastide avamist pitseeritakse komisjoni pitseriga kõik valimiste jaoskonnakomisjoni ruumes leiduvad kasutamata valimissedelid.

Valimiste jaoskonnakomisjon toimetab häälte lugemist katkestamatuli algusest kuni lõpuni.

Häälte lugemise juures viibivate töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajate, samuti ka ajakirjanduse esindajate perekonnanimed märgitakse hääletamisprotokollis.

§ 95. Avanud kasti, loeb valimiste jaoskonnakomisjon valimissedeleid ringkondade kaupa, võrdleb antud valimissedelite arvu isikute arvuga, kes said valimissedeleid valijate nimekirja järgi, ja kannab võrdlemise tulemused hääletamisprotokollidesse iga valimisringkonna järgi.

Valimiste jaoskonnakomisjon, enne äraantud valimisedelite loendamisele asumist, teeb kindlaks eraldi iga valimisringkonna järgi:

a) valijate nimekirjas olevate valijate üldarvu, kaasa arvatud valimiste päeval «Hääletamisõiguse tõendi» esitanud valijad;

b) valimisedelid saanud valijate arvu (määratakse märgendite «jah» loendamise teel valijate nimekirjas).

Juhul, kui valimisringkond haarab kogu valimisjaoskonna, määratakse valimisringkonna valijate arv kindlaks valijate nimekirja järgi tervikus. Kui aga valimisringkond on väiksem valimisjaoskonnast, toimub valimisringkonna valijate arvu kindlaksmääramine valijate nimekirja lahtrites 7, 8, 9 näidatud valimisringkondade numbrite järgi. Sel juhul ühe ja sama nõukogu kõikide valimisringkondade valijate arv selles valimisjaoskonnas kokku (lahtrid 7, 8 ja 9 üksikult) peab võrduma selle valimisjaoskonna valijate nimekirjas olevate valijate üldarvuga.

Valimisedelid saanud valijate arvu kindlakstegemine toimub samas korras valijate nimekirja lahtris 10 olevate märgendite «jah» järgi.

Kindlaksmääratud arvilised andmed kantakse hääletamisprotokollis, mis koostatakse eraldi iga valimisringkonna järgi.

Pärast seda loendatakse äraantud valimisedelid iga valimisringkonna järgi eraldi.

§ 96. Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees kuulutab valimiste jaoskonnakomisjoni kõigi liikmete juuresolekul välja hääletamise tulemused iga valimisedeli kohta.

§ 97. Valimisedelid, millele hääletamise juures on jätud rohkem kui üks kandidaat, samuti ka valimisedelid, mis ei vasta kindlaksmääratud näidisele, tunnistatakse kehtetuks.

Kui valimisedelil on valimiste ringkonnakomisjoni poolt registreeritud saadikukandidaadi perekonnanimi maha kriipsutatud ja juurde kirjutatud teise isiku perekonnanimi, kes ei ole registreeritud saadikukandidaadiks selles valimisringkonnas, siis valimiste jaoskonnakomisjon võib lugeda säärase valimisedeli kehtivate valimisedelite hulka kuuluvaks, kus on läbi kriipsutatud kõigi kandidaatide perekonnanimed ja tunnistada ta antuks saadikukandidaadi vastu.

Kui valimisedelil on jätud registreeritud saadikukandidaadi perekonnanimi maha kriipsutamata, kuid sellele on juurde kirjutatud teise isiku perekonnanimi, kes ei ole kandidaadiks registreeritud selles valimisringkonnas, siis säärane valimisedel loetakse kehtivaks ja loetakse antuks registreeritud kandidaadi poolt.

Kehtetuks tunnistatud valimisedelid loendatakse iga valimisringkonna järgi eraldi ja vastav arv kantakse selle valimisringkonna hääletamisprotokollis vastavasse lahtrisse.

§ 98. Kui tekib kahtlusi valimisedeli kehtivuses, otsustab valimiste jaoskonnakomisjon küsimuse hääletamise teel, mis märgitakse protokollis.

§ 99. Valimiste jaoskonnakomisjon koostab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohase hääletamisprotokollis iga valimisringkonna kohta kahes eksemplaris, millele kirjutavad alla valimiste jaoskonnakomisjoni liikmed, nende hulgas tingimata esimees ja sekretär.

Valimiste jaoskonnakomisjoni hääletamisprotokollis vorm on näidatud lisa nr. 10.

Kui valimisjaoskonnas toimusid valimised näiteks 10 külanõukogu valimisringkonna järgi, ühe rajooninõukogu valimisringkonna järgi ja ühe oblastinõukogu valimisringkonna järgi, siis sel juhul valimiste jaoskonnakomisjon koostab eraldi hääletamisprotokollis kahes eksemplaris iga külanõukogu valimisringkonna kohta (s. o. 10 protokollis kahes eksemplaris), eraldi protokollis kahes eksemplaris rajooninõukogu valimisringkonna kohta ja eraldi protokollis kahes eksemplaris oblastinõukogu valimisringkonna kohta.

§ 100. Valimiste jaoskonnakomisjoni hääletamisprotokollis peab olema märgitud:

- a) häälte andmise alguse ja lõpu aeg;
- b) valijate nimekirjas olevate valijate üldarv antud valimisringkonnas või valimisjaoskonnas;
- c) valijate arv, kes on saanud valimisedelid;
- d) valijate arv, kes võtsid osa hääletamisest;
- e) kehtetuks tunnistatud valimisedelite arv;
- f) valimisedelite arv, millel on maha kriipsutatud kandidaatide perekonnanimed;
- g) igale saadikukandidaadile antud häälte arv;
- h) valimiste jaoskonnakomisjonile antud avalduste ja kaebuste lühike kokkuvõte ja valimiste jaoskonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused.

Hääletamisprotokollis täitmisel, arvestades seda, et ta koostatakse iga valimisringkonna kohta eraldi, tuleb silmas pidada järgmist:

Kui valimiste jaoskonnakomisjon koostab hääletamisprotokollis valimisringkonna kohta, mis elanike arvult on suurem valimisjaoskonnast või võrdne temaga, siis protokollis plangi teise lehekülje alguses lauses «... tegi valimiste jaoskonnakomisjon jaoskonna või valimisringkonna järgi kindlaks» kriipsutatakse läbi sõnad: «või valimisringkonna» ja edaspidi protokollis kõigis punktides näidatakse valijate arv terve jaoskonna kohta.

Kui aga hääletamisprotokoll koostatakse valimisringkonna kohta, mis elanike arvult on väiksem valimisjaoskonnast, siis lauses «... tegi valimiste jaoskonnakomisjon jaoskonna või valimisringkonna järgi kindlaks» kriipsutatakse läbi sõnad: «jaoskonna või»

ja seejärel protokollis punktides 1, 2 ja 3 näidatakse valijate arv, aga protokollis punktides 4, 5 ja 6 — valimisedelite arv ainult selle valimisringkonna järgi, mille kohta koostatakse hääletamisprotokoll.

Saadikukandidaadi poolt antud hääle arv määratakse kindlaks kõigi valimisedelite loendamise teel, mis on antud iga kandidaadi poolt eraldi ja näidatakse hääletamisprotokollis p. 7.

Igas hääletamisprotokollis näidatakse esitatud avaldused ja kaebused ainult selle valimisringkonna järgi, mille kohta koostatakse hääletamisprotokoll.

Valimiste jaoskonnakomisjonid vaatavad läbi nii kirjalikud kui suulised avaldused ja kaebused.

Valimiste jaoskonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused ühes avalduste ja kaebuste sisu lühikese kokkuvõttega lisandatakse hääletamisprotokollile, mis saadetakse vastavale valimiste ringkonnakomisjonile.

Kirjalike avalduste ja kaebuste originaalid ühes nende kohta vastuvõetud valimiste jaoskonnakomisjoni otsuste ära kirjadega lisandatakse protokollis teisele eksemplarile, mis antakse hoiule vastavale töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 101. Pärast hääle lugemise lõpetamist ja protokollidele alla kirjutamist kuulutab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees välja komisjoni istungil hääletamise tulemused iga ringkonna kohta.

§ 102. Pärast hääletamisprotokollidele allakirjutamist on valimiste jaoskonnakomisjoni esimees kohustatud viivitamata saatma virgatsiga hääletamisprotokollis ühe eksemplari kinnipitseritult vastavale valimiste ringkonnakomisjonile.

Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees saadab hääletamisprotokollis ühe eksemplari kõigile valimiste ringkonnakomisjonidele, mille ringkondade järgi toimusid valimised selles valimisjaoskonnas.

§ 103. Kõik valimisedelid (eraldi kehtivad ja eraldi kehtetaks tunnistatud) tuleb pitseerida valimiste jaoskonnakomisjoni pitseeriga ja ühes hääletamisprotokollide teiste eksemplaridega, asjatoimetuse ja valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga anda valimiste jaoskonnakomisjoni esimehe poolt hoiule: linnades — linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele, maal — rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele.

§ 104. Töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed on kohustatud säilitama valimisedelid kuni Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi korralduseni.

§ 105. Ruumis, kus valimiste ringkonnakomisjon teostab hääle kokkuvõtmist, on õigus viibida hääle kokkuvõtmise juures töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks volitatud esindajail, samuti ka ajakirjanduse esindajail.

Häälte kokkuvõtmise juures viibivate töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajate, samuti ka ajakirjanduse esindajate perekonnanimed kantakse hääletamisprotokolli.

Valimiste ringkonnakomisjon toimetab häälte kokkuvõtmist katkestamata algusest kuni lõpuni.

§ 106. Oblasti, rajooni, linna, linnarajooni, alevi ja küla töörahva saadikute nõukogu valimiste ringkonnakomisjonid teostavad häälte kokkuvõtmist ja teevad kindlaks valimiste tulemused ringkonnas valimiste jaoskonnakomisjonide poolt esitatud protokollide alusel.

Kui valimisringkonna koosseisu kuulub mitu valimisjaoskonda, siis hääletamisprotokolli punktis 8 näidatakse häälte arv, mis on antud iga saadikukandidaadi poolt ringkonnas ja mis on saadud kõigi häälte kokkuvõtmise teel, mis on antud tema poolt kõigis valimisjaoskondades ja näidatud valimiste jaoskonnakomisjonide hääletamisprotokollides. Kui valimisringkond elanike arvult langeb kokku valimisjaoskonnaga või on väiksem valimisjaoskonnast, siis hääletamisprotokolli punktis 8 märgitakse need arvud, mis olid valimiste jaoskonnakomisjoni hääletamisprotokolli p. 7.

§ 107. Valimiste ringkonnakomisjon koostab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud vormi kohase hääletamisprotokolli kahes eksemplaris, millele kirjutavad alla valimiste ringkonnakomisjoni liikmed, nende hulgas tingimata esimees ja sekretär.

Valimiste ringkonnakomisjoni hääletamisprotokolli vorm on näidatud lisas nr. 11.

§ 108. Valimiste ringkonnakomisjoni hääletamisprotokollis peab olema märgitud:

- a) valijate üldarv ringkonnas;
- b) valijate arv, kes on saanud valimissedelid;
- c) valijate arv, kes võtsid osa hääletamisest;
- d) kehtetuks tunnistatud valimissedelite arv;
- e) valimissedelite arv, millel on maha kriipsutatud kandidaatide perekonnanimed;
- f) igale saadikukandidaadile antud häälte arv;
- g) valimiste ringkonnakomisjonile antud avalduste ja kaebuste lühike kokkuvõte ja valimiste ringkonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused.

Valimiste ringkonnakomisjoni hääletamisprotokolli täitmisel tuleb silmas pidada järgmist:

Kui antud valimisringkond elanike arvult on suurem valimisjaoskonnast, siis punktides 3—7 (protokolli teisel leheküljel) lahtrisse

«arv» kantakse arvud, mis on saadud kõigi valimiste jaoskonnakomisjonide hääletamisprotokollide vastavates punktides näidatud arvude liitmisel.

Kui antud valimisringkond elanike arvult on väiksem valimisjaoskonnast või võrdne temaga, siis punktidesse 3—7 kantakse need samad arvud, mis on valimiste jaoskonnakomisjoni hääletamisprotokollide vastavates punktides. (Nii vastavad valimiste ringkonnakomisjoni hääletamisprotokollide punktidele 3, 4, 5, 6 ja 7 vastavalt valimiste jaoskonnakomisjonide hääletamisprotokollide punktid 1, 2, 3, 4 ja 6.)

Valimiste ringkonnakomisjonid vaatavad läbi nii kirjalikud kui ka suulised avaldused ja kaebused.

Valimiste ringkonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused ühes avalduste ja kaebuste sisu lühikese kokkuvõttega lisandatakse hääletamisprotokollile, mis saadetakse vastavale kõrgemalseisvale valimiskomisjonile.

Kirjalike avalduste ja kaebuste originaalid ühes nende kohta vastuvõetud valimiste ringkonnakomisjoni otsuste ärakirjadega lisandatakse protokollile teisele eksemplarile, mis antakse hoiule vastavale töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 109. Pärast hääle kokkuvõtmise lõpetamist ja protokollile allakirjutamist kuulutab valimiste ringkonnakomisjoni esimees välja komisjoni istungil valimiste tulemused.

§ 110. Töörahva saadikute nõukogu saadikukandidaat, kes on saanud absoluutse hääleteenamuse, see on üle poole kõigist ringkonnas antud ja kehtivaks tunnistatud häältest, loetakse valituks.

§ 111. Valimiste ringkonnakomisjoni esimees annab valitud saadikukandidaadile välja tõendi tema valimise kohta töörahva saadikute nõukogu saadikuks. Valituks tunnistamise tõendi vormi määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Tõendi vorm on näidatud lisis nr. 12.

§ 112. Pärast hääletamisprotokollile allakirjutamist on valimiste ringkonnakomisjoni esimees kohustatud viivitamata saatma virgatsiga hääletamisprotokollile ühe eksemplari kinnipitseeritud vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile.

Protokollile teise eksemplari ühes valimiste jaoskonnakomisjonide hääletamisprotokollidega ja valimiste ringkonnakomisjoni asjatöötajate abiga annab valimiste ringkonnakomisjoni esimees hoiule vastava oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi või küla töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 113. Töörahva saadikute nõukogude valimiskomisjonide koosseis on otsusevõimelised, kui neist võtab osa üle poole komisjoni üldisest koosseisust.

Kõik küsimused otsustatakse valimiskomisjonides lihthääleteenamusega, hääle poolnemisel otsustab esimehe hääl.

§ 114. Kui ükski kandidaatidest ei saanud absoluutset hääle-enamust, märgib valimiste ringkonnakomisjon selle hääletamisprotokollis eraldi ja teatab sellest vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile ning samal ajal kuulutab välja järelvalimised nende kahe kandidaadi suhtes, kes said kõige suurema arvu hääli ja määrab järelvalimiste päeva, mis ei või olla hiljem kui kaks nädalat pärast valimiste esimest vooru.

§ 115. Kui ringkonnas antud hääle arv moodustab vähema kui poole valijate arvust, kellel on õigus hääletada selles ringkonnas, märgib valimiste ringkonnakomisjon selle hääletamisprotokollis eraldi ja teatab viivitamata sellest vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile, kes sel juhul määrab uued valimised, mis peavad toimuma hiljemalt kaks nädalat pärast esimesi valimisi.

§ 116. Saadikukandidaatide järelvalimised, samuti kui uued valimised kehtetuks tunnistatud valimiste asemel, toimuvad esimesteks valimisteks koostatud valijate nimekirjade järgi ja täies kooskõlas käesoleva valimiste määrustikuga.

§ 117. Juhtumil, kui saadik langeb välja töörahva saadikute nõukogu koosseisust, määrab kõrgemalseisva töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee hiljemalt kahe kuu jooksul pärast saadiku väljalangemist töörahva saadikute nõukogu koosseisust uue saadiku valimised vastavas valimisringkonnas.

XII PEATÜKK

VASTUTUS KODANIKE VALIMISÕIGUSTE RIKKUMISE EEST

§ 118. Igaüht, kes vägivalda, pettuse, ähvarduse või äraostmise teel takistab Eesti NSV kodanikku teostamast vabalt oma õigusi valida ja olla valitav Eesti NSV töörahva saadikute nõukogudesse, karistatakse vabaduskaotusega kuni kahe aastani.

§ 119. Nõukogude ametiisikut või valimiskomisjoni liiget, kes pani toime valimisdokumentide võltsimise või teadlikult ebaõige hääle kokkuvõtmise, karistatakse vabaduskaotusega kuni kolme aastani.

LISAD

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIDIUMI POOLT KINDLAKS
MÄÄRATUD VALIMISDOKUMENTIDE VORMID

HÄÄLETAMISÕIGUSE TÕEND nr. ....

Eesti NSV töörahva saadikute nõukogude valimistel

„.....“ ..... 195.....
 valimiste kuupäev

Perekonnanimi .....

Eesnimi .....

Isanimi .....

Sünniaeg .....

Elukoht .....

Käesoleva «Hääletamisõiguse tõendi» esitaja on märgitud valijate nimekirjas lahkununa Eesti NSV ..... oblasti
 ..... rajooni. .... linnast,
 ..... alevist, ... külast.

Vastavalt «Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimiste määrustiku» paragrahvile 20 käesoleva «Hääletamisõiguse tõendi» esitaja, esitanud samal ajal kas passi või kolhoosiraamatu või ametiühingupileti või mõne muu isikut tõendava dokumendi, tuleb kanda valijate nimekirja ja lubada teda hääletada Eesti NSV töörahva saadikute nõukogude valimiste millises tahes valimisjaoskonnas.

.....“ ..... 195.....
 tõendi väljaandmise kuupäev

Töörahva saadikute nõukogu
 täitevkomitee esimees

Pitsat

Töörahva saadikute nõukogu
 täitevkomitee sekretär

Valimiste ringkonnakomisjoni protokoll

Eesti NSV ..... oblasti ..... rajooni

Tööraha Saadikute Nõukogu

valitava nõukogu nimetus

saadikukandidaatide registreerimise kohta

(Koostatakse iga kandidaadi kohta eraldi)

195 .....

protokoll koostamise kuupäev

valimisringkond nr. ....

valimisringkonna nimetus

Käesoleva protokoll koostas ..... Tööraha

valitava nõukogu nimetus

Saadikute Nõukogu ..... valimiste ringkonna-

komisjon, kes koosneb tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute

all-loendatud esindajaist ja on kinnitatud ..... selle nõukogu täitevkomitee nimetus,

kes kinnitas valimiskomisjoni koosseisu

Täitevkomitee otsusega

kuu ..... päeval 195 .....

Esimees

perekonna-, ees- ja isanimi

millise tööraha ühiskondliku
organisatsiooni või ühingu poolt

Esimehe

asetäitja

Sekretär

Liikmed:

Läbi vaadanud tööraha ühiskondlikelt organisatsioonidelt, ühingutelt ja
üldkoosolekutelt valimiste ringkonnakomisjonile saanud pro-
tokollid .....

saadikukandidaadiks üles-

perekonna-, ees- ja isanimi

seadmise kohta ..... Tööraha Saadikute

valitava nõukogu nimetus

Nõukogusse ..... valimisringkonnast nr. ....
valimisringkonna nimetus

ja saadikukandidaadi nõusolekuavalduse kandideerimiseks antud valimisringkonnas teda ülesseadnud organisatsioonide kandidaadina tegi valimiste ringkonnakomisjon esitatud dokumentide alusel kindlaks, et .....

..... on saadikukandidaadiks üles seatud perekonna-, ees- ja isanimi
täiesti vastavalt «Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimiste määrustikule».

Valimiste määrustiku alusel otsustas valimiste ringkonnakomisjon: registreerida .....

..... Töörahva Saadikute
valitava nõukogu nimetus
Nõukogu kandidaadiks .....

.....
perekonna-, ees- ja isanimi
.....
sünniaasta, elukoht
.....
parteilisus ja tegevusala

kes on üles seatud .....
saadikukandidaadi ülesseadnud töörahva ühiskondlike organisatsioonide, ühingute ja üldkoosolekute nimetus

kandideerimiseks ..... Töörahva Saadikute Nõukogu
valitava nõukogu nimetus

..... valimisringkonnas nr. ....
valimisringkonna nimetus

Valimiste määrustiku alusel kanda saadikukandidaat .....
perekonna-,
..... valimisedelile hääletamiseks
ees- ja isanimi

..... Töörahva Saadikute Nõukogu
valitava nõukogu nimetus

..... valimisringkonnas nr. ....
valimisringkonna nimetus

Avaldada käesolev otsus üldiseks teadmiseks.

Saadikukandidaadi registreerimise juures viibisid töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute, samuti ka ajakirjanduse esindajad:

perekonna-, ees- ja isanimi	millise töörahva ühiskondliku organisatsiooni, ühingu või ajalehe, ajakirja poolt
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Käesolev registreerimisprotokoll on koostatud kahes eksemplaris.

Protokolli üks eksemplar saadetakse kinnipitseeritult virgatsiga vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linnarajooni-, alevi- või külakomisjonile.

Protokolli teine eksemplar antakse hoiule vastavale oblasti, rajooni, linna, linnarajooni, alevi või küla töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Pitsat	Valimiste ringkonnakomisjoni esimees	Valimiste ringkonnakomisjoni esimehe asetäitja
	Valimiste ringkonnakomisjoni liikmed	Valimiste ringkonnakomisjoni sekretär

VALIMISSEDEL

Eesti NSV ..... Oblasti

Tööraha Saadikute Nõukogu valimisteks

22. veebruaril 1953. a.

..... valimisringkond № .....

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv roheline

Oblasti tööraha saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

VALIMISSEDEL

Eesti NSV ..... oblasti ..... Rajooni

Tööraha Saadikute Nõukogu valimisteks

22. veebruaril 1953. a.

..... valimisringkond № .....

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv helesinine

Rajooni tööraha saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

VALIMISSEDEL

Eesti NSV ..... oblasti ..... rajooni

Linna Töörahva Saadikute Nõukogu valimisteks

22. veebruaril 1953. a.

Valimis-
ringkonna

№.....

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv valge

Linna töörahva saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

VALIMISSEDEL

Eesti NSV Tallinna linna .....

Rajooni

Töörahva Saadikute Nõukogu valimisteks

22. veebruaril 1953. a.

Valimis-
ringkonna

№.....

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv helesinine

Rajooni töörahva saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

VALIMISSEDEL

Eesti NSV ..... oblasti ..... rajooni

Valimis-
ringkonna

Alevi Tööraha Saadikute Nõukogu valimisteks

№ .....

22. veebruaril 1953. a.

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv valge

Alevi tööraha saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

VALIMISSEDEL

Eesti NSV ..... oblasti ..... rajooni

Valimis-
ringkonna

Küla Tööraha Saadikute Nõukogu valimisteks

№ .....

22. veebruaril 1953. a.

Saadikukandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kelle poolt saadikukandidaadiks üles seatud

Värv valge

Küla tööraha saadikute nõukogu
valimiste ringkonnakomisjon

Valimiste jaoskonnakomisjoni HÄÄLETAMISPROTOKOLL

Eesti NSV ..... oblasti ..... rajooni
 ..... Tööraha Saadikute Nõukogu valimistel
 valitava nõukogu nimetus .....
 ..... valimisringkonnas nr. ....
 valimisringkonna nimetus .....
 " " ..... 195.....
 ..... valimiste kuupäev

VALIMISJAOSKOND nr. ....

Eesti NSV ..... oblasti .....
 ..... rajooni .....
 ..... linnas, alevis, külas

Käesoleva protokoll koostas valimiste jaoskonnakomisjon, kes koosneb
 tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute all-loendatud esindajast
 ja on kinnitatud .....

selle nõukogu täitevkomitee nimetus, kes

Linna, -Rajooni Tööraha Saadikute

kinnitas valimiskomisjoni koosseisu
 Nõukogu Täitevkomitee poolt

kuu ..... päeval 195.....:

Esimees .....
 perekonna-, ees- ja isanimi millise tööraha ühiskondliku organisatsiooni
 või ühingu poolt

Esimehe
 asetäitja .....

Sekretär .....

Liikmed: .....

Kell ..... kuu .....
 päeval 195 ..... valimiste jaoskonnakomisjoni esimees komisjoni liikmete juures-
 olekul veendus selles, et valimiskast on tühi, ja et on olemas kindlaksmääratud
 vormi kohaselt koostatud valijate nimekiri. Selle järele esimees sulges kasti,
 pitseeris selle valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga ja kutsus valijaid hääli
 andma.

Nende isikute kohta, kes ilmusid valimisruumi «Hääletamisõiguse tõen-
 diga» pidas valimiste jaoskonnakomisjon valijate nimekirja, millele kirjutasid
 alla valimiste jaoskonnakomisjoni esimees ja sekretär ja milline lisandati
 tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt koostatud valijate nimekirjale.

Ruumis, kus valimiste jaoskonnakomisjon toimetab häälte kokkuvõtmist
 viibisid häälte kokkuvõtmise juures, peale valimiste jaoskonnakomisjoni liik-
 mete, veel tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks
 volitatud esindajad, samuti ka ajakirjanduse esindajad:

perekonna-, ees- ja isanimi

millise töörahva ühiskondliku organisatsiooni, ühingu või ajalehe, ajakirja poolt

Kell

kuu

päeval 195..... kuulutas valimiste jaoskonnakomisjoni esimees häälte andmise lõpetatuks. Enne valimiskasti avamist pitseeris valimiste jaoskonnakomisjoni komisjoni pitsatiga kõik kasutamata valimisedelid.

Vastavalt «Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimiste määrustiku» paragrahvile 100 tegi valimiste jaoskonnakomisjon jaoskonna või valimisringkonna järgi kindlaks:

1. Valijate nimekirjas olevate valijate üldarvu (häälte andmise lõpetatuks kuulutamise hetkel) arv
2. Valijate arvu, kes on saanud valimisedelid (määratakse märgendi «jah» valijate nimekirjas kokkuvõtmise teel)
3. Hääletamisest osavõtnud valijate arvu (määratakse valimiskastis olnud valimisedelite kokkuvõtmise teel)
Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees valimiste jaoskonnakomisjoni liikmete, samuti ka töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute selleks volitatud esindajate ning ajakirjanduse esindajate juuresolekul kuulutas välja hääletamistulemused iga valimisedeli kohta.
4. Valimiste jaoskonnakomisjoni otsusega tunnistati kehtetuks üldse valimisedelit. arv
5. Valimiste jaoskonnakomisjoni otsusega tunnistati kehtivaks valimisedelit.
6. Valimiste jaoskonnakomisjoni otsusega kehtivaks tunnistatud valimisedelite hulgast tehti kindlaks järgmine arv valimisedeleid, millel olid maha kriipsutatud kõikide kandidaatide perekonnanimed valimisedelit.
7. Valimiste jaoskonnakomisjon tegi kindlaks järgmised hääletamistulemused

valitava nõukogu nimetus

Töörahva Saadikute Nõukogu iga saadikukandidaadi kohta:

Kandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi

Kandidaadile antud häälte arv

8. Kokku:

Häälte andmise kohta saabus hääletamispäeval ja hääletamistulemuste kokkuvõtmise ajal valimiste jaoskonnakomisjonile arv avaldust ja kaebust.

Kaebuste ja avalduste lühike kokkuvõte, samuti ka nende suhtes valimiste jaoskonnakomisjoni poolt vastuõetud otsused on lisandatud käesolevale protokollile.

Käesolev hääletamisprotokoll on koostatud kahes eksemplaris.

Protokolli üks eksemplar saadetakse viivitamata virgatsiga

valitava nõukogu nimetus

Töörahva Saadikute Nõukogu valimiste ringkonnakomisjonile.

Kõik valimisedelid (eraldi kehtivad ja eraldi kehtetuks tunnistatud), pitsseeritult valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga, lisandatakse protokollile sellele eksemplarile, millise annab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees hoiule: linnades — linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele, maal — rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele.

Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees ja liikmed lugesid läbi käesoleva protokolliga ja tunnistasid selle õigeks, mida kinnitavad omakäega kirjutatud allkirjadega.

Valimiste jaoskonnakomisjoni
esimees

Valimiste jaoskonnakomisjoni
esimehe asetäitja

Pitsat

Valimiste jaoskonnakomisjoni
liikmed

Valimiste jaoskonnakomisjoni
sekretär

.....195.....
protokollile koostamise kellaeg ja kuupäev

Valimiste ringkonnakomisjoni HÄÄLETAMISPROTOKOLL

Eesti NSV ..... oblasti .....

rajooni ..... Tööraha Saadikute Nõukogu valimistel
valitava nõukogu nimetus

..... 195.....
valimiste kuupäev, kuu

..... VALIMISRINGKOND nr. ....
valimisringkonna nimetus

Käesoleva protokoll koostas ..... Tööraha Saadikute
valitava nõukogu nimetus

Nõukogu ..... VALIMISTE RINGKONNA-
KOMISJON, kes koosneb tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute
all-loendatud esindajaist ja on kinnitatud .....

..... selle nõukogu täitevkomitee nimetus, kes kinnitas valimiskomisjoni koosseisu

Täitevkomitee otsusega ..... kuu .....
päeval 195.....:

Esimees .....
perekonna-, ees- ja isanimi

Esimehe asetäitja .....
millise tööraha ühiskondliku organi-
satsiooni või ühingu poolt

Sekretär .....

Liikmed: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ruumis, kus valimiste ringkonnakomisjoni toimetab hääle kokkuvõtmist, viibisid hääle kokkuvõtmise juures, peale valimiste ringkonnakomisjoni liikmete, tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks volitatud esindajad, samuti ka ajakirjanduse esindajad:

.....
perekonna-, ees- ja isanimi

.....
millise tööraha ühiskondliku organisatsiooni,
ühingu või ajalehe, ajakirja poolt

Valimiste ringkonnakomisjoni otsusega registreeriti järgmised saadikukandidaadid:

perekonna-, ees- ja isanimi	valimiste ringkonnakomisjoni otsuse kuupäev kandidaadi registreerimise kohta
-----------------------------	---

Aluseks võttes valimiste jaoskonnakomisjonide protokolle, tegi valimiste ringkonnakomisjon kindlaks:

1. Valimiste jaoskonnakomisjonide üldarvu ringkonnas . . . . . arv
2. Valimiste jaoskonnakomisjonide arvu, kes esitasid hääletamisprotokollid . . . . .
3. Valijate üldarvu ringkonnas . . . . .
4. Valijate arvu, kes on saanud valimisedelid . . . . .
5. Valijate arvu, kes võtsid osa hääletamisest . . . . .
6. Kehtetuks tunnistatud valimisedelite arvu . . . . .
7. Valimisedelite arvu, millel on maha kriipsutatud kõi- kide kandidaatide perekonnanimed . . . . .
8. Järgmised hääletamistulemused . . . . . **TÕÕRAHVA**
valitava nõukogu nimetus

SAADIKUTE NÕUKOGU iga saadikukandidaadi kohta:

Kandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi	Kandidaadile antud häälte arv
--	-------------------------------

9. KOKKU

Vastavalt hääletamistulemustele „Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade (tõõrahva saadikute nõukogude valimiste määrustiku“ para- grahvi 110 alusel tegi valimiste ringkonnakomisjon kindlaks, et . . . . . valimisringkonna

. . . . . valimisringkonnast nr. . . . . **valiti saadikuks** . . . . . kes
nimetus . . . . .
perekonna-, ees- ja isanimi . . . . .
valitava nõukogu nimetus . . . . .

Tõõrahva Saadikute Nõukogu valimistel . . . . . kuu . . . . .
päeval 195 . . . . . sai . . . . . häält ringkonnas antud] ja kehtivaks tunnistatud
. . . . . häälest, seega kõigi antud häälte absoluutse enamuse.

Kui ükski kandidaatidest ei saanud absoluutset häälteenamust või ringkonnas antud häälte arv moodustab vähema kui poole valijate arvust, kellel on õigus hääletada selles ringkonnas, siis valimiste ringkonnakomisjon „Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade tööraha saadikute nõukogude valimiste määrustiku“ paragrahvide 114 ja 115 alusel märgib sellest allpool protokollis ja vastavalt määrustiku ülaltähendatud paragrahvidele määrab kahe kandidaadi järelvalimised või uued valimised:

Häälte andmise ja hääletamistulemuste kokkuvõtmise kohta saabus valimiste ringkonnakomisjonile .....^{arv} avaldust ja kaebust. Kaebuste ja avalduste lühike kokkuvõte, samuti ka nende suhtes valimiste ringkonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused on lisandatud käesolevale protokollile.

Käesolev hääletamisprotokoll on koostatud kahes eksemplaris.

Parast häälte kokkuvõtmise lõpetamist on valimiste ringkonnakomisjoni esimees kohustatud viivitamata saatma virgatsiga hääletamisprotokollide ühe eksemplari kinnipitseeritult vastavale valimiste oblasti-, rajooni-, linna-, linna-rajooni-, alevi- või külakomisjonile.

Valimiste jaoskonnakomisjonide protokollid lisandatakse valimiste ringkonnakomisjoni protokollile sellele eksemplarile, milline antakse hoiule vastavalt oblasti, rajooni, linna, linnarajooni, alevi või küla tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Valimiste ringkonnakomisjoni esimees ja liikmed lugesid läbi käesoleva protokollide ja tunnistasid selle õigeks, mida kinnitavad omakäega kirjutatud allkirjadega.

Valimiste ringkonnakomisjoni
esimees

Valimiste ringkonnakomisjoni
esimehe asetäitja

Pitsat

Valimiste ringkonnakomisjoni
liikmed

Valimiste ringkonnakomisjoni
sekretär

Saadikuks valimise

TÕEND

Saadikuks valimise

T Õ E N D

.....
valimisringkonna nimetus

.....
valimisringkonna nr.

valimiste ringkonnakomisjoni hääletamisprotokollil ja
«Eesti NSV oblastite, rajoonide, linnade, alevite ja külade
tööraha saadikute nõukogude valimiste määrustiku»
paragrahvide 110 ja 111 alusel

.....
valitava nõukogu nimetus

Tööraha Saadikute Nõukogu valimiste ringkonnakomis-
jon tõendab, et seltsimees

.....
perekonna-

.....
ees- ja isanimi

on ..... 195 .....
valimiste kuupäev ..... valimis-

..... valimisringkonna nr. ....
ringkonna nimetus

valitud Eesti NSV ..... oblasti

..... rajooni .....
valitud nõukogu nimetus

Tööraha Saadikute Nõukogu saadikuks.

Valimiste ringkonnakomisjoni
esimees

Valimiste ringkonnakomisjoni
sekretär

Pitsat

..... 195 .....
" .....
tõendi väljaandmise kuupäev

SISUKORD

I peatükk

Valimissüsteem	3
--------------------------	---

II peatükk

Valijate nimekirjad	4
-------------------------------	---

III peatükk

Valimisringkonnad ja valimiskomisjonid oblastite töörahva saadikute nõukogude valimistel	10
--	----

IV peatükk

Valimisringkonnad ja valimiskomisjonid rajoonide töörahva saadikute nõukogude valimistel	12
--	----

V peatükk

Valimisringkonnad ja valimiskomisjonid linnade ja linnarajoonide töörahva saadikute nõukogude valimistel	14
--	----

VI peatükk

Valimisringkonnad ja valimiskomisjonid alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude valimistel	17
--	----

VII peatükk

Valimisjaoskonnad ja valimiste jaoskonnakomisjonid	19
--	----

VIII peatükk

Saadikukandidaatide ülesseadmise kord	23
---	----

IX peatükk

Valimiste päev	27
--------------------------	----

X peatükk

Hääletamise kord	28
----------------------------	----

XI peatükk

Valimiste tulemuste kindlakstegemine	31
--	----

XII peatükk

Vastutus kodanike valimisõiguste rikkumise eest	37
---	----

Lisad

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaks määratud valimis- dokumentide vormid	39
--	----

Toimetaja E. Silvet.

Tehniline toimetaja E. Ridala.

Ladumisele antud 25. XII 1952.

Trükkimisele antud 5. I 1953.

Trükiarv 20 000. Paber 60×92, 3/16.

Trükkimiseaeg 2 75. Arvutuspeeg

Vigade parandus

Lk.	Rida	On trükitud	Peab olema
46	3. rida ülalt	Linna	———— Linna
48	14. rida ülalt	Täitevkomitee poolt	Täitevkomitee poolt ————

Toimetaja E. Silvet.

Tehniline toimetaja E. Ridala.

Ladumisele antud 25. XII 1952.
Trükkimisele antud 5. I 1953.
Trükiarv 20 000. Paber 60×92, ¹/₁₆.
Trükipoognaid 3,75. Arvutuspoognaid 3,37. MB-00306. Tellimise nr. 3967. Trükikoda „Ühiselu“, Tallinn, Pikk tn. 40/42.

На эстонском языке.

Положение о выборах в областные, районные, городские, поселковые и сельские Советы депутатов трудящихся Эстонской ССР.

С приложением форм избирательных документов, установленных Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР, и необходимыми пояснениями.

Hind 60 kop.

60 kop.